

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI
FILOZOFICKÁ FAKULTA

Bakalářská diplomová práce

Olomouc 2021

Mgr. Adéla Gálová, DiS.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

**KATEDRA SOCIOLOGIE, ANDRAGOGIKY A KULTURNÍ
ANTROPOLOGIE**

Autoevaluace v mateřské škole

Bakalářská diplomová práce

Obor studia: Řízení vzdělávacích institucí

Autor: Mgr. Adéla Gálová, DiS.

Vedoucí práce: doc. Mgr. Jana Poláchová Vašátková, Ph.D.

Olomouc 2021

Prohlašuji, že jsem bakalářskou diplomovou práci na téma *Autoevaluace v mateřské škole* vypracovala samostatně a uvedla v ní veškerou literaturu a ostatní zdroje, které jsem použila.

V Olomouci dne 17. 4. 2021

Podpis

Anotace

Jméno a příjmení:	<i>Mgr. Adéla Gálová, DiS.</i>
Katedra:	Katedra sociologie, andragogiky a kulturní antropologie
Obor studia:	<i>Řízení vzdělávacích institucí</i>
Obor obhajoby práce:	<i>Řízení vzdělávacích institucí</i>
Vedoucí práce:	doc. Mgr. Jana Poláchová Vašátková, Ph.D.
Rok obhajoby:	<i>2021</i>

Název práce:	Autoevaluace v mateřské škole
Anotace práce:	Bakalářská práce se zaměřuje na vlastní hodnocení školy, jakožto prostředek formativního zhodnocení reality. Autoevaluace nám slouží k cestě za kvalitní vzdělávací institucí. Cílem práce bylo zjistit, jakým způsobem probíhá proces autoevaluace v mateřské škole. Výsledky výzkumu realizovaného metodou instrumentální případové studie nám ukazují, že samotná autoevaluace probíhá na základě jednotlivých fází s využitím metod a nástrojů pro autoevaluaci.
Klíčová slova:	Mateřská škola, autoevaluace, evaluace
Title of Thesis:	<u>Autoevaluation in the Kindergarten</u>
Annotation:	The bachelor thesis focuses on the school 's own evaluation, as a means of formative evaluation of reality. Self-evaluation serves us on the way to a quality educational institution. The aim of the work was to find out how the process of self-evaluation takes place in kindergarten. The results of the research carried out by the instrumental case study method show us that autoevaluation itself takes place on a phase-by-phase basis using methods and tools for autoevaluation.
Keywords:	Kindergarten, autoevaluation, evaluation

Názvy příloh vázaných v práci:	Informovaný souhlas
Počet literatury a zdrojů:	34
Rozsah práce:	s. 40 (<i>81 208</i> znaků s mezerami)

Poděkování:

Chtěla bych poděkovat vedoucí práce doc. Janě Polákové Vašátkové, PhD. za podporu, cenné rady a vedení mé závěrečné práce.

Další poděkování patří mé rodině za podporu při studiu.

Poslední poděkování patří všem pracovníkům Mateřské školy Palackého v Bystřici pod Hostýnem, neboť mi poskytli užitečné poznatky, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce.

Anotace	4
Úvod.....	8
1 Vymezení pojmů evaluace, hodnocení, autoevaluace	10
1.1 Evaluace a hodnocení.....	10
1.2 Autoevaluace	11
2 Proces autoevaluace v mateřské škole	13
2.2 Kritéria a indikátory	16
2.3 Metody a nástroje.....	16
3. Metodologie výzkumu	21
3.1 Výzkumná otázka.....	21
3.2 Výzkumný vzorek.....	22
3.3 Sběr a vyhodnocení dat	22
4. Interpretace výsledků výzkumu.....	23
4.2 Kategorie	26
5 Diskuze a doporučení pro praxi.....	33
Závěr	38
Seznam použité literatury:.....	40
Zkratky:	43
Přílohy:.....	44

Úvod

Pro svou bakalářskou práci jsem si zvolila téma Autoevaluace v mateřské škole. Rozvoj organizace, ať již se jedná o soukromou firmu či nestátní neziskovou organizaci, je o plánování, rozvaze, strategii a vytrvalé práci, která má vždy jeden hlavní cíl. Cílem předškolního vzdělávání je hlavně výchovná činnost dětí, jež se posléze dále formují na následných typech škol. Ne nadarmo Fulghum napsal knihu Vše, co opravdu potřebuji znát, jsem se naučil v mateřské školce.

Aby výchovně vzdělávací činnosti v předškolním vzdělávání měly minimálně standardizované výstupy a zároveň bylo možné reagovat na specifickou situaci každé školy, vznikl Rámcový vzdělávací program předškolního vzdělávání, který byl vypracován na národní úrovni. V souladu s tímto programem si každá mateřská škola tvoří svůj Školní vzdělávací program, na který navazuje Třídní vzdělávací program, který je rozpracován do konkrétních vzdělávacích oblastí včetně pracovních listů. Veškeré koncepčně pedagogické dokumenty musí být v souladu s RVP PV. Pro mnohé je otázkou, jak je možné zajistit kvalitní vzdělání dětí, tak, aby pozitivní výsledky nebyly pouze deklarované ve školních dokumentech. Právě k této činnosti slouží autoevaluace neboli vlastní hodnocení oba pojmy jsou v této práci chápány jako synonyma. Dalším mechanismem jsou kontroly od zřizovatele, ekonomické audity a také externí evaluace prováděná v pravidelných intervalech Českou školní inspekcí. U mateřských škol však není legislativně ustálená podoba autoevaluace, nemají ani za povinnost (na rozdíl od základních škol) zpracovávat každoročně výroční zprávu.

Cílem předkládané bakalářské práce je analyzovat proces autoevaluace v mateřské škole a navrhnout pro vybranou mateřskou školu opatření ke zvýšení efektivity prováděné autoevaluace.

Autoevaluace souvisí i se zpětnou vazbou a procesem zvyšování kvality vzdělávací organizace. Dané téma jsem si zvolila z důvodu aplikačního charakteru práce a zájmu o rozvoj kvality v organizaci. Sama jsem při svém minulém zaměstnání v sociálních službách nastavovala hodnotící parametry pro rozvoj služby, která působila výlučně v sociálně vyloučené lokalitě a kloubily se v ní prvky sociální práce a vzdělávání, včetně mimoškolního doučování dětí ohrožených školním neúspěchem. Z důvodu propojení předešlých pracovních zkušeností a nynějšího studia jsem se rozhodla pro analyzování autoevaluace v mateřské škole

a ukotvení specifík mezi výchovou a vzděláváním poskytovaných v registrované síti školských zařízení a projektech registrované sociální služby.

Nejenom pro vedoucí pracovníky, ale i pedagogy může být oblast rozvoje instituce a autoevaluace náročně uchopitelná. Od pedagogů můžeme slyšet skutečnost, že neví, jak správně autoevaluaci provést. Vedení školy by mělo při práci s pedagogy a samotné autoevaluaci postupovat strategicky a plánovaně dle nastavených fází. Ke zvyšování kvality vede cesta v podobě strategického plánování a práce s koncepcí školy včetně její vize a stanovení konkretizovaných cílů a jejich vyhodnocování a inovace.

Práce bude rozdělena na teoretickou a empirickou část. V teoretické části budou vymezené pojmy hodnocení, evaluace a autoevaluace. Spolu se specifiky fungování mateřských škol se následně budeme věnovat již samotné autoevaluaci, jakožto prostředkem pro zvyšování kvality.

Empirická část bude zpracována metodou případové instrumentální studie založené na obsahové analýze interních dokumentů zkoumané školy. Cílem studie bude analýza průběhu autoevaluace v Mateřské škole Palackého v Bystřici pod Hostýnem a následně budou navržena opatření ke zefektivnění zkoumaného procesu.

1 Vymezení pojmů evaluace, hodnocení, autoevaluace

V první kapitole předkládané práce je primárně důležité vymezení pojmů evaluace, autoevaluace a hodnocení. Evaluace a autoevaluace jakožto na sobě kontinuálně probíhající procesy mohou představovat důležité zdroje akontability vzdělávací instituce. Samotný proces autoevaluace je však důležitý prvek samotného strategického plánování a managementu řízení vzdělávací instituce.

1.1 Evaluace a hodnocení

Podle Průchy (1996): Průcha (1996, s. 9): V roce 1995 byl prvně v české společnosti užit pojem evaluace. Původní význam tohoto slova se však liší dle významu v jednotlivých jazycích – latinský, francouzský a následně anglický. Latinský jazyk hovoří o valare, jakožto být silný, platný. Následně francouzská terminologie používá evaluer, neboli hodnotit, oceňovat a následně anglosaská frakce konceptuovala mezinárodní termín evaluation, jakožto proces určení hodnoty (s. 9). Jak lze vysledovat, o evaluaci se hovoří na všech úrovních vzdělávání – mezinárodní, národní i regionální úrovni. Každá země má své legislativní a rámcové ukotvení pro evaluaci a hodnocení systému vzdělávání. V České republice hodnocení legislativně ukotvuje zákon číslo 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen školský zákon) a také dříve vyhláška číslo 15/2005 Sb., kterou se stanovily náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení. V roce 2012 došlo k novelizaci vyhlášky a vlastní hodnocení nově upravuje § 28 odst. 1 školského zákona. Předkládaná práce se zaměřuje na problematiku mateřských škol, tudíž se v ní objeví pouze specifika předškolního vzdělávání, nikoliv podmínky pro hodnocení základních a vyšších stupňů vzdělávací soustavy, které jsou ze zákona povinni každoročně vydávat výroční zprávu, která je v souladu s autoevaluací.

Syslová (2015) uvádí, že na našem území se setkáváme jak s pojmem evaluace, tak i hodnocení. Při vymezení vztahů upozorňuje, že se sice v praxi více používá slovo hodnocení, avšak evaluaci je nutné vnímat v kompletním měřítku, jež je longitudiální a konceptualizované s cílem zefektivnění a zkvalitnění vzdělávací instituce. Jak lze vidět, pro každodenní praxi se více používá hodnocení, které by však mělo doprovázet celkovou evaluaci. Oba mechanismy by měly být vzájemně v souladu a také se nerozporovat. Průcha (2014) hovoří o pedagogické evaluaci, jakožto o hodnocení založeném na přesných metodologických postupech a metodách se zacílením na objektivní a ověřitelné výsledky.

Podstatu vnímá ve zjišťování, komparaci a vysvětlování získaných dat, jež charakterizují stav a fungování včetně výsledků vzdělávacího systému.

Samotné hodnocení není však založeno na tolik empiricky náročných metodách získání a zpracování dat. Jde však o systém, který má vypovídající hodnotu, avšak pro správnou funkčnost nesmí být subjektivně zabarven a proces hodnocení by měl být rozložen mezi více aktérů. Vhodná je triangulace dat či aktérů. Syslová (2012) v rámci hodnocení používá anglický ekvivalent assessment, jež souvisí s kontextem procesu hodnocení založeném na praxi, nikoliv na metodologické úrovni. Poukazuje také na praxi ve školských zařízeních, jež často hodnocení, které je nahodilé, bez následných výstupů souvisejících s cíli daného zařízení a s absencí předem definovaných kritérií, je zaměňováno za evaluační proces. Bečvářová (2010) vnímá rozlišení hodnocení, jakožto vlastního hodnocení v tom, že by mělo být spjato s hodnocením pedagogů, dětí či žáků. Naopak evaluace, potažmo autoevaluace slouží hlavně k analýze vzdělávacího procesu, podmínkám vzdělávání a také, zda je výchova či vzdělávání v souladu s deklarovaným Školním vzdělávacím programem (dále jen ŠVP). Proto i v této práci je používán pojem autoevaluace.

Na základě školského zákona rozlišujeme dva typy hodnocení – interní hodnocení – autoevaluaci a externí hodnocení – evaluaci. Externí hodnocení se zaměřuje na hodnocení instituce jakožto celku. Nejčastějšími hodnotiteli je Česká školní inspekce (dále jen ČŠI) a jejich cíl i kritéria jsou tedy dána zvnějšku. Naopak interní hodnocení si stanovuje sama škola. Zaměřuje se na identifikaci a zlepšování efektivnosti vzdělávacích činností při vlastní pedagogické činnosti, což je vodítkem k uvědomění si rezerv a neustálé cestě ke zlepšování kvality poskytovaného vzdělávání (Syslová, 2015). Interní hodnocení je významné i z důvodu historického vývoje, kdy se postupně školství decentralizovalo a následovala tak určitá autonomie jednotlivých vzdělávacích institucí. Z tohoto důvodu je pro fungování a hodnocení kvality podstatná konfigurace externí a interní evaluace. Hodnocení škol, školských zařízení je uskutečňováno na základě autoevaluace a hodnocení Českou školní inspekcí. Hodnocení školy může provést i zřizovatel (ČR, 2004). Je považováno za celkovou součást evaluace. V ojedinělých případech může hodnocení provádět kraj, obec.

1.2 Autoevaluace

Autoevaluace spadá do interního neboli vlastního hodnocení školy. Pro mateřskou školu (dále jen MŠ) však není zákonem dána povinnost tvorby výroční zprávy, vlastního hodnocení.

Avšak autoevaluace je součástí hodnocení ŠVP každé MŠ. Dle Rámcového vzdělávacího programu předškolního vzdělávání (2018, s. 47) je autoevaluace: „systematické posuzování a vyhodnocování procesu vzdělávání a jeho výsledků realizované účastníky vzdělávacího procesu, výsledky slouží jako zpětná vazba pro zkvalitnění činností školy.“ Horká & Syslová (2011, s. 92) definují autoevaluaci následovně: „Autoevaluace, neboli povinnost vlastního hodnocení je považována za důsledek decentralizovaného řízení škol, kdy je nutné vyvážit samostatnost v rozhodování se schopností hodnotit kvalitu a efektivitu vzdělávání ve škole.“ Znakem autoevaluace je tedy systémové plánování a hodnocení, které má svá daná kritéria, která si však MŠ stanovuje sama a jsou v souladu s ŠVP a vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (dále jen RVP PV). Výsledky autoevaluace mají sloužit ke zvyšování kvality a řízení změn ve vzdělávací instituci. (Poláchová Vašátková, 2012) uvádí, že vlastní hodnocení školy dle vyhlášky číslo 15/ 2005 Sb., mělo být realizováno nejméně ve tříletých intervalech, avšak v rámci novelizace je již interval hodnotící zprávy ponechán na řediteli školy, a navíc již nemusí pedagogická rada schvalovat strukturu dané zprávy.

Z výše uvedeného je patrné, že autoevaluace jako proces prochází napříč celou školou. Jde o hodnocení nejen na úrovni komplexu vzdělávací instituce jako celku, ale i jednotlivých tříd. Důležité je zapojení různých aktérů do daného hodnocení. Pro efektivnost a zkvalitnění práce se nelze spokojit pouze se skutečností, že pedagogové vyplní dotazníky nebo je rozdají mezi zákonné zástupce, děti či žáky. Je nutné aktivní zapojení ve fázi přípravy, realizace i vyhodnocení a stanovení opatření. Bečvářová (2010) vnímá důležitost pedagogů při interním hodnocení v úrovni hodnocení a sběru dat ze tříd, kterými jsou mimo jiné i hodnocení vzdělávacích pokroků dětí, hodnocení vlastní práce, ale i práce kolegů, hodnocení celého třídního vzdělávacího programu a jednotlivých integrovaných bloků. Neméně důležité hodnocení nastává i v oblastech podmínek řízení, spolupráce s partnery a také samotné spolupráce s rodiči.

Důvodem, proč autoevaluaci vykonávat, je hlavně rozpoznání kvality výuky a celkového vzdělávání a rovněž i skutečnost, že je potřeba pracovat s nedostatky, které shledáme. Syslová (2012) pojednává o skutečnosti, že je nutné, aby škola samostatně dokázala vyhodnotit nedostatky a chyby při svém vzdělávání a nepotřebovala tak pomoc zvenčí. Pojednává tedy o autonomii řízení svého vlastního vzdělávacího programu. Cestou dalšího rozvoje je, že škola na základě svých stanovených cílů dokáže efektivně hodnotit jednotlivé vzdělávací procesy. Tuto skutečnost potvrzuje i Vašátková (2006, s. 16), jež

hovoří, že: „Výsledky autoevaluace mají primárně sloužit vlastním potřebám školy, mají vést k lepšímu pochopení jejího fungování a působení, to se stane základem pro další plánování a jednání.“

První kapitola předkládané práce pojednává o terminologickém vymezení pojmů evaluace, hodnocení a autoevaluace. Vývoj systému evaluace je ovlivněn vzdělávací politikou nejen na regionální, ale i národní a mezinárodní úrovni. Práce neměla však za primární cíl se zabývat historickým a mezinárodním kontextem vývoje evaluace a hodnotícího systému vzdělávací politiky, potažmo vzdělávacích institucí. Problematika samotné autoevaluace v MŠ je ovlivněna i faktem, že v legislativním ukotvení u nás není přímo definovaná její povinnost ani samotná podoba. Z tohoto důvodu je na každém vedoucím pracovníkovi vzdělávací instituce, jak k autoevaluaci, jakožto procesu vlastního, interního hodnocení jeho MŠ přistupuje. Avšak manažer a zároveň i statutární zástupce by měl prokazovat akontabilitu instituce nejen na základě ekonomických ukazatelů, ale autoevaluaci přijmout jako prostředek k podloženému naplňování poslání i cílů MŠ, kterou zastupuje. Neboť jen důkazně podložená zpráva o stavu školy patří mimo jiných kritérií k ukazateli kvality a při další práci s ní v rámci vývoje lze hovořit jako o učící se organizaci.

2 Proces autoevaluace v mateřské škole

V první kapitole práce byla objasněna základní terminologie. O MŠ hovoříme v kontextu primárního vzdělávání. Jsou důležitým mezníkem pro socializaci dětí a jejich přípravu v oblasti školní zralosti, sociálních dovedností, výchovně vzdělávacích činností.

Ve školním roce 2019–2020 bylo v rejstříku škol evidováno 5 304 MŠ, což je oproti předcházejícímu školnímu roku o 18 institucí předškolního vzdělávání více. Je však podstatné si uvědomit, že předškolní vzdělávání probíhá i v přípravných třídách, kde v minulém školním roce vzrostl počet vzdělávaných dětí na 4377 ve 341 třídách. Největší počet dětí, jež navštěvovali MŠ, i přípravnou třídu byl ve věku 5-6 let, celkem 28, 6 %, kdežto dětí nad 6 let bylo jen 5, 8 % (MŠMT, 2020). V porovnání s výsledky uskutečněnými OECD (2016, je patrné, že děti, kteří dochází ke vzdělávání do MŠ, jsou při testování úspěšnější, avšak PIRLS (2016) ukazuje zlepšení výsledků v předčtenářské gramotnosti u dětí, kteří absolvovali předškolní vzdělávání v rozsahu delším než 2 školní roky.

Pro samotný úspěšný proces je nutné si uvědomit, že musí být systematicky vytvořený plán autoevaluace, který se skládá z jasně definovaných kategorií, kterými jsou již samotný předmět, respektive koho a co budeme hodnotit. Následuje časový plán, prostředky, tedy způsob hodnocení a nesmí být opomenut ani komponent odpovědnosti pedagogů. Avšak za autoevaluaci zodpovídá ředitel či vedoucí učitel MŠ. Stanovené cíle musí být měřitelné, nejčastěji se využívá metoda SMART. Havlínová & Vencálková et al. (2006, s. 186) uvádí, že: Autoevaluace plní svoji funkci tehdy, když poskytuje dostatek informací pro vyhodnocení práce MŠ, dává podklady pro zpracování autoevaluační zprávy a k inovaci školního kurikula pro další období a je běžnou součástí život školy (186).

Systém autoevaluace musí vždy kooperovat s RVP PV, jež má pět vzdělávacích oblastí. Je podstatné si uvědomit, že vždy se při hodnocení vychází z TVP MŠ, které je zpracováno v souladu s ŠVP MŠ. Při samotném plánování konkrétních činností při vzdělávání musí být každý den naplňovány všechny vzdělávací oblasti. RVP PV (2018) jednotlivé oblasti vždy obsahují dílčí cíle, vzdělávací nabídku a následně očekávané výstupy. Vzdělávací oblasti jsou následující – Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět. Dítě a jeho psychika je rozpracována do podoblastí – Jazyk a řeč, Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace a Sebepojetí, city, vůle.

Avšak je nutné mít vždy na paměti, že při autoevaluaci vycházíme z hodnocení všech deseti podmínek vzdělávání, jež obsahuje RVP PV. RVP PV (2018) uvádí následující výčet: věcné podmínky, životospráva, psychosociální podmínky, organizace, řízení MŠ, personální a pedagogické zajištění, spoluúčast rodičů, podmínky pro vzdělávání dětí se specifickými vzdělávacími potřebami, podmínky vzdělávání dětí nadaných, podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let (41).

2.1 Fáze autoevaluace

Každé hodnocení má své charakteristické časové období. S ohledem na efektivitu a validitu výsledků libovolně fáze nemůžeme měnit či vynechat. Rýdl et al. (1998) popisuje fázi motivace, přípravy, realizace, evaluace a jako poslední je fáze korekce. Poláchová Vašátková (2012) pojednává, že autoevaluační fáze uzavírá metaevaluace, která vysílá další impulz pro následnou novou evaluaci.

Motivační fáze, jak již je patrné, vzniká v době, kdy zpravidla vedení MŠ získává potřebu autoevaluace, již může iniciovat nejen ředitel MŠ, ale také pedagogický či nepedagogický pracovník, či zákonný zástupce (dále jen ZákZ) dítěte navštěvujícího danou MŠ. Poláchová (2006) považuje za důležitou otázku v této fázi „Proč potřebujeme autoevaluaci?“. Vnímá zde důležitost ovlivnění výsledků motivace především klimatem a kulturou školy, způsobem vedení organizace. Z výše uvedeného lze tedy vnímat důležitost podpory vedení MŠ při koordinaci aktivit pojících se s autoevaluací. Ředitel však nemusí být jediným koordinátorem, ale musí znát oblasti činnosti školy a pro vlastní hodnocení musí budovat dobré vztahy a získávat spojení. Shánilová (2012) vnímá úlohu ředitele v motivační fázi jako aktéra výběru koordinátora aktivit vně pedagogického sboru a zároveň seznamuje pedagogy s jejich kompetencemi, veřejně podporuje smysl autoevaluace, vypomáhá při plánování aktivit, v rámci pracovní doby může určit učitelům sebereflexi jako povinnou. Při zjištění, která oblast kompetencí učitelů není dobře zvládnuta, jim v dané oblasti umožňuje další vzdělávání a v neposlední řadě pracuje s výstupy a provádí kontrolu týmu.

Ve **fázi přípravy** se zaměřujeme na plánování postupů, forem, metod a nástrojů, které budou při samotném vlastním hodnocení použity. Podstatné je si uvědomit, že bez předem precizně naplánované struktury procesu nemůžeme vytěžit relevantní výsledky z důvodu, že potřebujeme na každou konkretizovanou oblast mít stanovené cíle, na které je vhodně zvolena metoda a nástroj zkoumání. Poláchová Vašátková (2012) vnímá dále za důležité vymezení kritérií a indikátorů úspěšnosti a neúspěšnosti dosažených výsledků a vymezení, co je žádoucí kvalita. Upozorňuje však i na skutečnost, že v této fázi dochází k tápání, nutnosti diskuse a případných dohadů, sběru informací. V případě myšlenkových nesrovnalostí je vhodné využít veškeré i externě dostupné podpory, kterou může být například mediátor.

Realizační fáze se vyznačuje samostatným sběrem dat, uplatněním naplánovaných postupů, metod a nástrojů. Poláchová Vašátková (2012) podotýká, že se plány naplňují a dochází k jejich průběžné aktualizaci a revizi.

Fáze evaluační je charakterizována diferenciací získaných dat, jejich vyhodnocením a zpracováním autoevaluační zprávy. Smolíková (2005) upozorňuje, že získaná data by měla odpovídat na problematiku na základě otázek týkající se dosažených podmínek, jakým způsobem byla data získána a jakým způsobem se bude s nimi následně pracovat. Jakmile si vedoucí pracovník analyzuje odpovědi, přistupuje k vypracování zprávy. Syslová (2012) podotýká, že je důležitá srozumitelnost zprávy a vypracování na základě získaných,

měřitelných dat, nikoliv zahrnutí domněnek. Zpráva tedy obsahuje vize a stanovené cíle školy, cíle sledovaných oblastí včetně kritérií, nástrojů a zdrojů, výsledky posledního hodnocení, pozitivní, avšak i negativní výsledky ve zkoumaných oblastech a podoblastech a v neposlední řadě i přijatá opatření.

Korektivní fáze je poslední fází autoevaluace. Při ní se získaná data, která jsou obsažena ve zprávě, vyhodnocují směrem k inovačním procesům. Poláchová Vašátková (2012) vnímá možnou korekci a uplatnění změn např. při přehodnocování cílů, organizační struktury a také v samotném obsahu vzdělávání.

Jak lze tedy vidět, všechny fáze na sebe navazují. Z hlediska úspěšnosti získaných dat, jež budou validní, se jeví jako nejdůležitější fáze motivace neboli získání si pracovníků a spojenců při průběhu vlastního hodnocení. Důležitá je soudržnost a zinternalizování vize MŠ a jejich cílů. Poláchová Vašátková (2012) vnímá důležitost pro co nejhladší průběh autoevaluace soulad 4 E: - effectiveness čili účinnost, efficiency, jakožto účelnost, equity, jež je spravedlnost a v neposlední řadě economy, což je hospodárnost.

2.2 Kritéria a indikátory

Ve fázi, kdy odpovědná osoba stanovuje konkretizované cíle, je důležité stanovení kritérií a indikátorů úspěšnosti hodnocení. Veškeré ukazatele musí korespondovat se zkoumanými oblastmi z RVP PV. Avšak je na řediteli, zda si kritéria a indikátory vytvoří sám nebo je převezme z RVP PV. Syslová (2012) vnímá kritérium jako měřítko oddělující subjektivitu od evaluace a indikátor, jako konkrétní ukazatel kvality. Svobodová (2010) vnímá kritérium nejen jako měřítko pro srovnání, ale také i jako hledisko sloužící k posouzení jevu. Kritéria jsou tedy obecnější ukazatele, co má být žádoucím stavem, kdežto indikátor odhaluje skutečný projev, vlastnosti a specifikuje podrobně rysy kvality. Vašátková (2006) vnímá podstatu srovnání hodnot dosažených s hodnotami předešlými, jako podstatu vyhodnocení pokroku či stagnace ve zkoumané oblasti.

2.3 Metody a nástroje

Při sběru a vyhodnocování dat se používají různé metody a nástroje. Metody jsou děleny na kvantitativní a kvalitativní. Vašátková (2006) sděluje, že je na vedení, jakou metodu si dle svých potřeb a stanovených kritérií zvolí. Kvantitativní metody jsou statistické, měřitelné s tvrdými daty, kdežto kvalitativní jsou slovní, popisné.

Prvotně se budeme zabývat metodami autoevaluace, kterými jsou anketa, dotazník, pozorování a rozhovor. Následně provedeme analýzu nástrojů, které můžeme při autoevaluaci použít. MŠ se může zapojit do programu Začít spolu nebo Mateřská škola podporující zdraví, jež využívají systémové evaluační nástroje. Ve druhém programu jsou systémovými evaluačními nástroji Sdružené ukazatele (dále jen SUKY) a Rozvoj kompetencí v mateřské škole (RoK).

Pedagogové, nepedagogičtí zaměstnanci a zákonní zástupci se dobrovolně a anonymně mohou zapojit do **ankety**. Syslová (2012) sděluje, že anketa probíhá v písemné, anonymizované podobě, kdy respondenti z vlastní vůle se vyjadřují k určitému jevu. Avšak jednou z nejvíce používaných metod v MŠ je zpravidla **dotazník**, který slouží hlavně k získávání dat od zákonných zástupců. Syslová (2012, s. 68) se vyjadřuje, že dotazník je těžké zkonstruovat tak, aby měl vypovídající hodnotu a některé otázky v něm nebyly položeny sugestivně. Otázky v dotazníku bývají otevřené či uzavřené. Gavora (2000) v dotazníku shledává prostor pro střídání uzavřených a otevřených otázek z důvodu, že respondent se na vyplnění potřebuje soustředit a tím pádem se omezuje upadnutí do stereotypu odpovědí na položené otázky.

Z přechodu mezi kvantitativní a kvalitativní metodou je využívaná metoda **analýzy dokumentů**, jež se provádí na základě písemně zpracovaných dat. Syslová (2016) uvádí, že nejčastěji dochází k analýze z třídních knih, ŠVP, TVP, portfolií dětí, ale také ze školního řádu a dotazníků sebehodnocení pedagogů. Vašátková (2006) považuje za další možné zdroje pro analýzu dokumentů i videozáznamy, školní kroniku, ekonomické ukazatele, hodnotící zprávy např. od ČŠI, ale také o články v tisku. Oblast analýzy dokumentů v pedagogické oblasti uzavírá svým hodnocením Gavora (2000), který shledává její důležitost hlavně z hlediska jejího široko spektrálního ukotvení a velkého množství nabízených zkoumaných dokumentů.

Pozorování nám slouží hlavně při analyzování vývoje dítěte. Můžeme tak pozorovat ať již záměrně či bezděčně jeho proměny v čase a poznatky tak projektovat do pedagogické diagnostiky a zahrnout do individualizovaných čiností. Vašátková (2006) charakterizuje pozorování jako proces, který je záměrný, předem plánovaný s cílem soustavného srovnávání a odhalování odchylek zkoumaného jevu. Nevýhodou pozorování je tedy skutečnost, kdy probíhá bezděčně, bez záměru, neboť může mít zkreslené výsledky a nemusí pokrýt veškeré skutečnosti. Z tohoto důvodu je vhodné pozorování spojit i s natočením videozáznamu a jeho

následnou analýzou. Gavora (2000) hovoří při pozorování o identifikování pozorovaných kategorií, synonymem jsou jevy. Zelinková (2001) vnímá, že v důsledku pozorování je cílem optimalizovat vedení dítěte. Při získávání dat přímou komunikací s respondentem volíme metodu **rozhovoru**, jež můžeme dělit na strukturovaný, polostrukturovaný a též i nestrukturovaný. Syslová (2012) sděluje, že je důležité z rozhovorů činit přepis nebo zapsat závěr z rozhovoru. V praxi se využívá rozhovor nejen na úrovni skupiny, což je převážně při pedagogické radě, ale také individuální rozhovor, který probíhá při hospitační činnosti. Hospitační činnost je již samotným nástrojem autoevaluace.

Jak již bylo výše uvedeno, u zvolení metod při autoevaluaci je důležité znát i jednotlivé charakteristiky používaných nástrojů. Hodnotitel musí vzít v potaz skutečnost, že když použije jeden nástroj, může dojít k překrytí získaných informací z jiného použitého nástroje. Nyní přejdeme k jednotlivým typům autoevaluačních nástrojů. Prvotně se zaměříme na nástroje, které se týkají využívání směrem k pedagogovi a jeho vedení výchovně vzdělávací práce.

Prvním nástrojem je **hospitace**, která může probíhat na dvou úrovních, a to na úrovni, kdy vedoucí pracovník přichází do výuky svých kolegů. Druhou možností je vzájemná hospitace kolegů při výuce jiného kolegy. Vaš'átková (2006) hovoří, že hospitace probíhá na základě pozorování a záznamu poznámek do archu a poté následuje pohospitační rozhovor. Při písemném zpracování zprávy z hospitace je vhodné, aby tato zpráva upravovala i návrhy na zlepšení, možné oblasti dalšího vzdělávání pedagoga. Cílem hospitace tedy je rozpoznání, zda učitel vede děti k naplňování cílů z ŠVP. Uvádí i možnost autohospitace, která je charakteristická sebereflexí pedagoga v pohospitačním interview a při samotné činnosti nedochází k záměrnému pozorování. Při samotné autohospitaci, ale také v praxi během hodnocení portfolií, bloků TVP dochází k sebereflexi. Za pomoci **sebereflexe** pedagog hodnotí sám sebe, své znalosti, zvládání naplňování cílů, postojů a také dovedností. Syslová (2012) upozorňuje, že sebereflexe patří k naplňování požadavků RVP PV v oblasti práce pedagoga. Učitel rozebírá nejen dosahování míry uzpůsobení vzdělávání prožitkovou metodou, ale také i oblast diagnostiky dětí. K sebereflexi dochází zpravidla jednou ročně. Při sebereflexi může pracovníkovi pomoci vedení **deníku**, kde vede záznamy o svých osobních či profesních zkušenostech, jež jsou nestrukturalizované. Syslová (2012) podotýká, že v deníku mohou být uváděny zkušenosti ze vzdělávací praxe, tak i pocitové vjemy. Stává se tak podkladem pro samotnou sebereflexi pedagoga.

Při autoevaluaci podmínek a výsledků vzdělávání se v prostředí MŠ se využívá z časového horizontu **pololetní hodnocení TVP**, které slouží jako podklad pro tvorbu hodnotící zprávy. Sledujeme, zda TVP je ve shodě s ŠVP a RVP PV, které bloky je nutné posílit, inovovat. Syslová (2012) dodává, že k hodnocení je důležité využití dalších materiálů, jako jsou videozáznamy, reflexe po skončení tematického bloku, analýza portfolia a ostatních dokumentů a vypovídající hodnotu má i dotazník určený pro zákonné zástupce. S vyhodnocením pokroků vzdělávání souvisí **portfolio**, které obsahuje záznamy o průběhu a posunech jednotlivce. Tyto záznamy jsou většinou doplněny ještě komentáře jiné osoby. V MŠ se nejčastěji setkáváme s portfoliem dětí, ale i pedagog může mít vytvořeno své profesní portfolio. Syslová (2012) vnímá vytvoření portfolia dětí v kontextu autoevaluace spíše jako ukazatele výsledků vzdělávání a ozřejmění poznatků při naplňování kompetencí dítěte při vzdělávání. Pro pedagoga by mělo být zdrojem pro individuální plánování práce s dítětem. Dalším zdrojem, který je podkladem pro hodnocení TVP je nástroj poskytující vizuálně přenosný kontakt. **Videozáznam** slouží jako samostatný, ale i jako podpůrný nástroj při metodě např. pozorování. Při rozboru se hodnotitel zabývá interakcí komunikace mezi pedagogem a dítětem. Syslová (2012) shledává, že je podstatné, aby videozáznam byl pořízen na základě jasné struktury, neboť se při něm vyhodnocují pozitivní momenty komunikace a samotné interakce komunikátorů tak, aby mohly být tyto momenty častěji používány. Neméně důležitým nástrojem, který uzavírá hodnocení TVP je **zpětná vazba tematické části**, která je vyhodnocována vždy po skončení daného bloku. Nezaměřuje se zde na zjištění, zda se daná činnost či blok dítěti líbil či nelíbil. Dle Syslové (2012): „zjišťuje se, nakolik zvolené činnosti pomohly dětem k naplňování vzdělávacích cílů a zda ve svém důsledku směřovaly skutečně k rozvoji kompetencí stanovených pro danou tematickou část (s. 72).“

Samotný proces autoevaluace je provázaný velmi dobrým plánováním a rozvržením všech činností. Lze konstatovat, že pro správné přijetí a identifikaci s autoevaluací je důležitá motivace pro její vykonání a zinternalizování vize a cílů MŠ. Veškerá činnost musí být však koordinována a všichni zúčastnění aktéři autoevaluace potřebují znát své kompetence a míru zodpovědnosti. Při autoevaluaci se využívá řada metod, které se dělí dle jejich vyhodnocení na kvalitativní, což dochází ke slovnímu hodnocení a statisticky podloženější kvantitativní. Při rozhovoru ředitele s koordinátory aktivit je vhodné veškeré zvolené metody a také použité nástroje prodiskutovat tak, aby odpovídaly validitě potřebně získaných výsledků. Z důvodu zaměření se na nástroje pro vlastní hodnocení v prostředí MŠ, jež jsou kontinuálně využívány absentuje charakteristika systémových evaluačních nástrojů, které jsou

standardizovaně vytvořeny pro přijetí a používání v prostředí vzdělávací instituce. Každá MŠ si volí samostatně systém práce, ředitel je odpovědný za vytvořený systém, kde by měl delegovat povinnosti na své kolegy. V některých MŠ má na starosti tvorbu či úpravu autoevaluačních či diagnostických nástrojů pedagog, který prošel vzděláváním v dané oblasti. V případě, že MŠ pracuje v programu MŠ podporující zdraví, má pro svou činnost jasně stanovené systémové evaluační nástroje. INDI MŠ podporující zdraví slouží k vyhodnocování výsledků neformálního kurikula, SUKy, které jsou obecnějšími ukazateli dosaženého vzdělání a RoK v MŠ, jež slouží v rámci zaznamenávání pokroků dítěte nejen individuálních, ale také i učebních. SUKy si tvoří každá MŠ sama.

Je potřebné si uvědomit, že v MŠ na rozdíl od základních škol nefunguje školská rada. Rodiče se setkávají na třídních schůzkách, akcích, jež MŠ pořádá. Veškeré výsledky jsou rodičům předávány prostřednictvím nástěnky v MŠ, informačního systému a na společných setkáních. MŠ sice netvoří výroční zprávu, ale měli by mít zpracovanou autoevaluační zprávu. Mnohé MŠ tvoří hodnocení činnosti školy za každý školní rok, kde se věnují konkrétním oblastem vzdělávání – od identifikace MŠ, podmínek vzdělávání, spolupráce s rodiči až po výsledek vzdělávání.

3. Metodologie výzkumu

Cílem empirické části práce je analýza průběhu autoevaluace v Mateřské škole Palackého v Bystřici pod Hostýnem. Jelikož se jedná o rozbor vlastního hodnocení konkrétní organizace, výzkum se odehrává v kvalitativním paradigmatu. Jako metoda zpracování dat byla zvolena instrumentální případová studie. Analytická část práce vychází z obsahové analýzy školních dokumentů – školní vzdělávací plán, hospitace, portfolia dětí, školní řád, zpráva České školní inspekce z roku 2019 a také ze zprávy Vlastního hodnocení MŠ za školní rok 2018–2019 a 2019–2020. Při kvalitativním výzkumu se vychází z komplexnosti získaných dat, v nichž empirista zkoumá heterarchii dat, perspektivu, holografii, důvěryhodnost a také validitu (Mioviský, 2006). Hlavní důraz je kladen na výběr kritérií, jež můžeme opětovně nejen zkoumat, ale také hodnotit a neustále přinášet nová řešení. Kromě validity výzkumu je podstatná i jeho spolehlivost (Švaříček & Šedová, 2007).

Případová studie je v oblasti společenskovedního zkoumání řazena mezi základní typy kvalitativní empirie. Naskytá se nám tak možnost zkoumat množství společenských jevů na jednom konkrétním zkoumaném, uceleném příkladu organizace (Švaříček & Šedová, 2007). V případě předkládané diplomové bakalářské práce se jedná o MŠ Palackého B. p. H. Mezi těžiště zpracování případové studie je nutné zkoumání i etického hlediska (Mioviský, 2006). Při instrumentální případové studii se snaží badatel porozumět obecnějšímu zkoumanému jevu. Cílem daného typu studie je hlavně porozumět vnějším teoretickým otázkám. Badatele hlavně zajímá, jakým způsobem a proč zkoumaný případ, jakožto fenomén funguje v jeho současné podobě. Nezabýváme se tedy toliko specifickými závěry daného zkoumaného případu, nýbrž tvoříme závěry, jež jdou za daným příkladem (Hendl, 2005).

3.1 Výzkumná otázka

V empirii jsme si stanovili jednu hlavní výzkumnou otázku a jednu vedlejší výzkumnou otázku. Hlavní výzkumná otázka byla definována následovně: „*Jakým způsobem probíhá autoevaluace v Mateřské škole Palackého v Bystřici pod Hostýnem?*“ Následně jsme zvolily další výzkumné otázky:

„*Jaké metody a nástroje se v MŠ při autoevaluaci používají?*“

„*Jak se do autoevaluace zapojují zaměstnanci MŠ?*“

„*Setkávají se pracovníci při autoevaluaci s konkrétními problémy?*“

„Jak jsou získaná data vyhodnocována a dále zpracovávána?“

„Jak se v MŠ pracuje se zpětnou vazbou?“

3.2 Výzkumný vzorek

Zkoumaná MŠ byla zvolena z důvodu lokální dostupnosti autora práce. Autor práce absolvoval v dané instituci i svou praxi v rámci studia. Na počátku zadání tématu práce byly osloveny další dvě MŠ v Bystřici pod Hostýnem se žádostí o umožnění provedení výzkumu, avšak jeden statutární zástupce z časových důvodů účast ve výzkumu odmítl a další se nevyjádřil.

Zřizovatelem MŠ Palackého Bystřice pod Hostýnem je Město Bystřice pod Hostýnem. Statutárním zástupcem a ředitelkou dané MŠ je jmenována Bc. Jarmila Gálová. MŠ byla původně založena jako čtyřtřídní závodní mateřská škola pro národní podnik TON, jež zahájila svou činnost 3. 11. 1963. Až v roce 1971 došlo k restrukturalizaci a zřizovatelem se stal Městský úřad Bystřice pod Hostýnem. 1. 1. 2003 získala MŠ samostatnou právní subjektivitu (MŠ Palackého B. p. H., 2021).

V MŠ pracují s ředitelkou celkem čtyři pedagogové, jeden asistent pedagoga, jeden školní asistent a jeden provozní zaměstnanec (výdej stravy a úklid). Jedná se tedy o dvoutřídní mateřskou školu, která sídlí v prvním patře městské budovy. Ve zvýšeném přízemí sídlí městská knihovna. Ve sklepě je místnost, která slouží k nácviku logopedie, dříve zde byla pobočka speciálně pedagogického centra pro děti s vadami řeči Brno Veslařská. MŠ není bezbariérově upravená. Provoz školy je v rozmezí 6:00 – 16:00. Kapacita MŠ je stanovena na 46 dětí (Hodnocení školy, 2020).

3.3 Sběr a vyhodnocení dat

Pro získání dat v předkládané případové studii jsme použili obsahovou analýzu zkoumaných dokumentů dané MŠ a polostrukturovaný rozhovor s ředitelkou MŠ (pro kategorie dále jen Ř) a jedním pedagogem (pro kategorie dále jen P). V rámci obsahové analýzy byla zvolená kvalitativní forma, neboť se zaměřujeme na zkoumání jedné organizace, nikoliv masmédií. Rozdílem od kvantitativní formy obsahové analýzy je především skutečnost, že kvalitativní analýza nepožaduje toliko přesně definované kategorie ještě před samotným vstupem do terénu. Kvalitativní analýzu zpravidla doplňuje kvantitativní (Hendl, 2005). Syntézu budeme zpracovávat dle realistické syntézy evaluace intervencí, jejímž

hlavním cílem je kladení důrazu na analýzu mechanismu působícího programu a interaktivně vytvořené teorie jeho působení tak, abychom mohli určit, za jakých podmínek jsou zkoumané programy používající daný mechanismus účinné či naopak neúčinné. Snažíme se tedy navrhnout za pomoci dat z evaluací a teoretických východisek jednotlivých programů střed, který by pomohl při rozhodování o zvolení daného programu v konkrétní situaci (Hendl, 2005, s. 366).

Dané dokumenty jsou zkoumány za školní rok 2018–2019 a 2019–2020. S ohledem na skutečnost, že MŠ Palackého B. p. H od září 2020 přešla při tvorbě portfolií dětí do programu Predikt, byla provedena vstupní analýza i za vstupní období. Sběr dat v probíhajícím školním roce významně ovlivnila epidemiologická situace v souvislosti s onemocněním SARS2 – COVID, která danou instituci od září 2020 uvedla třikrát do karantény a z tohoto důvodu převládalo více období uzavření MŠ a distanční výuky. Školní řád je zkoumán i na školní rok 2020–2021.

Rozhovor proběhl formou polostrukturovaného rozhovoru. Původním záměrem bylo provést polostrukturované rozhovory se všemi pracovníky zkoumané MŠ, avšak s ohledem na epidemiologickou situaci, opakované uzavření MŠ z důvodu nařízené karantény se nepodařilo provést v uspokojujícím rozsahu dostatek rozhovorů. Ze získaných dvou rozhovorů byl vytvořen doslovný transkript, který byl podkladem pro vytvoření kategorií na základě otevřeného kódování. Po doslovném transkriptu jsme hledaly shody v pasážích rozhovorů a následně jsme verifikovaly kategorie, které dané pojmy zastřešují.

4. Interpretace výsledků výzkumu

Interpretace dat bude provedena na základě zkoumaných interních materiálů, které má MŠ vytvořené a dvou uskutečněných rozhovorů. Prvně bude představen analytický příběh zkoumané organizace a následně se budeme zabývat jednotlivými kategoriemi, které vzešly z rozhovorů i analýzy dokumentů.

4.1 Analytický příběh

Ve zkoumané MŠ probíhá autoevaluace na základě předem stanoveného plánu. První písemné záznamy z autoevaluace jsou z roku 2005. Zjednodušené hodnocení každého školního roku je zapsáno ve školní kronice. Ředitelka má zpracovaný autoevaluační plán. V příloze č. 2 je pomocný plán, který mají mimo jiné k dispozici všichni pracovníci MŠ

a jsou s ním seznámeni a vždy v srpnu na pedagogické poradě před zahájením nového školního roku je jim připomenut. Se jmenováním ředitelky do funkce v roce 2005 nastala nová koncepce práce včetně revize vize směřování organizace. Postupně se ředitelka snažila vizi samostatně aktualizovat a předávat všem kolegům. V minulosti, jak je patrné i z dřívějších hodnocení činnosti MŠ se organizace potýkala s problémy při autoevaluaci. Ne všichni pracovníci byli ochotni se zapojit do vlastního hodnocení nad rámec pololetního hodnocení TVP a vedení portfolií dětí. Dalším identifikovaným problémem v minulosti bylo i nepřijetí vize, kterou měla vytvořenou ředitelka. Při postupné přirozené obměně personálu se však situace zlepšovala. V současné době všichni pracovníci znají a ctí vizi jejich MŠ. Pedagog hovoří o tom, že posláním MŠ je hlavně, aby děti prožili kvalitní a spokojené dětství, které jej bude rozvíjet v osobnost. Ředitelka se snaží pracovníky motivovat k autoevaluaci, jakožto prvku zvýšení kvality jejich MŠ a podněcovat spoluúčast na tvorbě programu a odpovědnosti za prezentaci organizace mimo jiné i navenek.

Na srpnové pedagogické radě je tedy projednán plán autoevaluace, pedagogové jsou seznámeni s plánem hospitační činnosti a společně plánují další aktivity, které budou tvořit podklady pro autoevaluaci – rozložení akcí, besed do jednotlivých ročních období. Za sestavení plánu je odpovědná ředitelka. V případě potřeby dochází k úpravě plánu, např. při plánované dlouhodobé pracovní neschopnosti, přeměna termínu hospitace, zastupování při sběru dat pro autoevaluaci. Jsou známy metody i nástroje, které se budou používat. MŠ využívá všechny základní metody autoevaluace. V MŠ nejsou využívány nástroje autoevaluace videozáznam a vedení deníků pedagogů. Každý pracovník ví, co má vykonat a v jakém časovém horizontu. V rámci přípravy pedagog, který prošel akreditovaným školením, představí nový pomocný nástroj, případně dokumenty, které budou inovativní a efektivní pro vyhodnocované činnosti. Před zahájením školního roku seznámil pedagog své kolegy s novými záznamovými archy pro pedagogickou diagnostiku. Upravil tak pro potřeby MŠ dokumentaci z programu Predikt, který je nově od září 2020 v MŠ využíván. V minulém týdnu absolvoval školení na program Predikt a chystá zpracovat výklad tak, aby program všichni kolegové uměli správně používat a byl funkčním nástrojem portfolia dítěte.

Ze zkoumaných materiálů je patrné, že sběr dat v rámci autoevaluace funguje po celý školní rok. Každý den jsou prováděny hodnotící analyzované záznamy denních činností, které se posléze stávají podkladem pro hodnocení TVP, zpětnou vazbu tematických bloků. V třídní knize se zapisují záznamy o vykonávaných činnostech včetně jejich průběhu, cíle. Zápisy z pedagogických rad obsahují souhrn veškerých hodnocení za probírané období včetně návrhu

řešení, dalších postupů – TVP, návrhy na akce školy, další možnosti spolupráce, vyhodnocování rezerv, příležitostí. Mimořádné aktivity či činnosti se zaznamenávají do deníku mimořádných událostí. Portfolia dětí jsou vyhodnocována v pravidelných intervalech, to samé se týká individuálních plánů dětí se specifickými potřebami a každý měsíc ředitelka ve spolupráci se školním asistentem zpracovává písemné reporty o činnosti školního asistenta v rámci projektu Šablony II, který je financován ze zdrojů Evropského fondu soudržnosti. Pololetní hodnocení TVP obsahuje, jaké činnosti byly prováděny, jaké nové kompetence si děti osvojili, co dokázali, jsou vyhodnocena pozitiva i negativa celého bloku a doporučení pro zlepšení, upravující návrhy na další období. Je zde i analýza souladu s ŠVP a RVP PV a výčet oblastí, ve kterých případně došlo k odklonu, v jaké míře a způsob nápravy. V průběhu roku jsou také výsledky předávány rodičům, veřejnosti a také zřizovateli. Vždy v listopadu posílá ředitelka hodnocení činnosti školy pracovníci Městského úřadu odboru sociálních věcí, která má na starosti oblast školství, ta předkládá hodnotící zprávu radě města. Externí evaluace zřizovatelem probíhá každý rok na úrovni interního auditu v oblasti hospodaření školy.

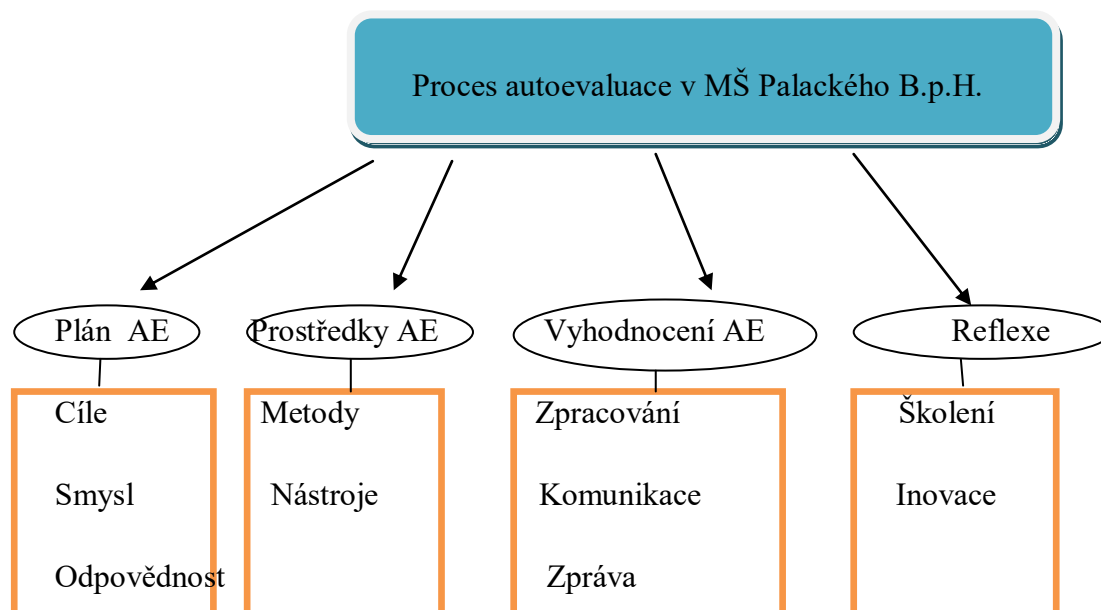
Jakmile jsou sesbírána data, dochází k jejich vyhodnocení. V případě, že dochází k vyhodnocení spolupráce s rodiči při akcích, zjišťování spokojenosti, výsledky jsou vyhodnoceny po každé události a vloženy do pořadače, který se týká společných akcí. V případě, že jsou v dotaznících či anketě připomínky ať již pozitivní nebo negativní, pracovníci na pedagogické radě projednají případná opatření. Za pozitivní zpětnou vazbu jsou pochváleni. Dotazníky, hospitační zprávy, výsledky týkající se personálně – provozních otázek, přijímání dětí ke vzdělávání, strategické plánování má na starosti ředitelka. Každý pedagog poté odpovídá za vyhodnocení portfolia, práce se sebereflexí, pololetního hodnocení TVP a také zpětné vazby tematických bloků. Veškeré jednotlivé výstupy poté sumarizuje ředitelka a zpracovává z nich hodnocení činnosti školy za ukončený školní rok. Vyhodnocení představuje na poslední pedagogické radě, která probíhá v měsíci červenci. Hodnotící zpráva je zpracována ve třech blocích - provozní podmínky pro vzdělávání, průběh a výsledky vzdělávání a spolupráce s partnery.

Po vyhodnocení výsledků jsou přijata opatření. Každý pracovník participuje na rozvoji práce v organizaci. Je jasně stanovená komunikační strategie mezi pracovníky. Ředitelka si zakládá na otevřené konverzaci s možností, aby každý pracovník přišel s návrhy na zlepšení práce. Veškeré možnosti jsou společně prodiskutovány. V rámci možností podmínek se řeší inovativní postupy a metody. Na základě ankety mezi pracovníky je školní klima hodnoceno na dobré úrovni. Pedagogové jsou podněcováni a motivováni k dalšímu vzdělávání,

zvyšování si odborné kvalifikace. Postupem času došlo i k proměně řízení autoevaluace, kdy ředitelka postupně delegovala pravomoci na své kolegy a tím poskytla pracovníkům možnost nést odpovědnost za oblast hodnocení, kterou se zabývají. Pedagog uvedl určitý problém aeutoevaluace , že děti bývají nejdříve hodně kritické, negativistické při vlastním hodnocení. Limitujícím faktorem se stává občas i situace, kdy se některé naplánované činnosti nestihnout vykonat v plné míře či způsobem, který si daný pedagog zvolil (nemocnost dětí, personálu, řešení náhlých, krizových situací u dětí – rozchod rodičů, úmrtí v rodině, stěhování).

4.2 Kategorie

Nyní se budeme zabývat jednotlivými kategoriemi, které vzešly ze zkoumaných dokumentů a rozhovorů. Při otevřeném kódování jsme stanovily pět kategorií, kterými jsou plán autoevaluace (dále jen AE), prostředky AE, odpovědnost za AE, vyhodnocení a reflexe. Každá kategorie má ještě stanoveny subkategorie, které jsou na sebe návazné a propojené.

Kategorie: Plán AE

Samotný plán AE je obsažen v pracovním dokumentu, který ředitelka pojmenovala jako Evaluaci. Jedná se o pracovní nástroj, který mají k dispozici všichni pracovníci. Dále byl plán představen na pedagogické radě dne 27. 8. 2020. P uvedl: „*Všichni víme, co nás čeká, jaké máme úkoly při autoevaluaci. Program se většinou nemění. Zůstává podobný, jsou drobné*

změny. *Vždy se domluvíme.*¹“ Ř k plánu AE uvádí: „*Plán autoevaluace jsem vytvořila v minulosti sama. Seznamuji s ním své kolegy, snažím se jim v průběhu školního roku připomínat, že se mohou kdykoliv během roku zúčastnit i mimořádného hodnocení – dle potřeby třeba anketa mezi rodiči po pořádané školní akci.*“ P dodal, že se snaží podílet na dalším rozvoji plánování dle svých možností. Z hodnocení TVP, denních zápisů, zápisů z pedagogických rad je prokazatelné, že jsou dodržovány stanovené termíny AE. Plán je tedy funkční, plně dodržován. Ř uvádí: „*V případě, že vím, že mám v říjnu naplánovanou hospitaci u kolegyně a ta má plánovaný lékařský zákrok, uskutečním hospitaci u druhé paní učitelky ve stejné třídě. Tuto informaci ví s předstihem.*“ Pedagog se vyjádřil: „*S termíny plánu nemáme problémy. Horší situace nastala teď při karanténě a COVIDU. Některé činnosti nejdou správně hodnotit. Vážnou portfolia, vyhodnocení TVP.*“

Cíle AE

Dle struktury AE, která je přiložena v příloze č. 2 má každá zkoumaná oblast stanovený konkrétní cíl. Cíle tvořila ředitelka. P sdělil, že: „*Když si vezmu cíle AE tak si vytvořím své pomocné cíle. Nevím, zda jsou teda dobře, nedělám je podle těch manažerských technik.*“ Ř objasnila strukturu cílů následovně: „*Při tvorbě pomocného materiálu jsem se snažila vytyčit cíle srozumitelně. Některé kolegyně mají své pomocné cíle – u portfolia, hodnocení TVP. Při vyhodnocení ŠVP máme také své podcíle. Mojí snahou bylo pracovníkům poskytnout konkrétní představu, čeho chci v dané oblasti dosáhnout.*“ Při zkoumání cílů je zřejmé, že samotný cíl je systematický, jde k jádru zkoumaného jevu a také termínovaný. Splňuje tak pravidlo SMART. Ř uvedla, že: „*Byla pro mne otázka, jak cíl, co nejjednodušeji vystihnout. Z tohoto důvodu jsem stanovila cíl věcně a následně jsem při časovém rozvrhu jej terminovala. Z praxe vím, že kolegové potřebují krátké cíle, které jsou výstižné.*“ Z hodnocení TVP, zápisů z pedagogických porad v rámci zpětné vazby tematických bloků je zřejmé, že pedagogové své cíle píšou hlavně z pohledu praxe, nesetkáváme se u nich příliš s konceptualizací SMART cílů. Lze se domnívat, že je to uzpůsobeno tím, že jsou v přímé práci s dětmi a nejsou plně zodpovědní za strategické plánování rozvoje organizace. Tuto domněnku lze odvodit s odpovědi P: „*Já ani kolegové nepíšeme ty rozvojové plány, co paní ředitelka. Neplánujeme opravy, školení a tyto věci. Cíle tvořím z praxe víc, jsou konkrétní.*“

¹ Doslovný přepis rozhovorů má autor práce u sebe.

Smysl AE

Ř hovořila o její úloze před samotnou AE takto: „*Kolegům se snažím dát impuls, ať si uvědomí, že je potřeba se stále zlepšovat. Chceme, aby naše školka byla na vysoké úrovni. Pořád se snažím kolegy motivovat. Říct jim proč je pro nás AE důležitá.*“ Toto tvrzení potvrzuje P i zápisy z pedagogických rad, kdy je uváděno, že AE je důležitá pro rozvoj MŠ a zvyšuje prestiž učitelek. Motivace spočívá i v rámci hodnocení na základě pozitivní zpětné vazby. P uvedl: „*Spolu s holkama bereme, že AE je výhodná pro nás. Víme, co nám jde, kde se máme zlepšit. Jak na sobě pracovat, v čem jsme lepší od jiných školek. Má to důležitou roli pro nás.*“ Zde vidíme, že pedagogové vnímají hlavní smysl AE v rozeznávání silných a slabých stránek MŠ. Jedná se pro ně o určitý impuls pro jejich další práci, identifikaci příležitostí pro zlepšování. Ř vnímá smysl AE i v rovině zjišťování souladu ŠVP, TVP se zákonnými požadavky a také soulad v oblasti veřejnoprávních kontrol. Ze své pozice vnímá rozměr AE komplexněji než-li pedagogové, což je zajisté podmíněno výkonem činností, které zastává.

Odpovědnost

Každý pracovník již při plánování procesu AE obdržel rozpis, za co je odpovědný. Ř tímto delegovala pravomoci pro vyhodnocení jednotlivých oblastí AE. Pracovníci dle interních záznamů si hlídají, za co jsou odpovědni. V případě, že došlo k dlouhodobé pracovní neschopnosti, zastoupí daného člověka jiný kolega. Většinou však jsou odpovědni všichni pedagogové za AE pedagogických dokumentů. Ř je odpovědná za celý průběh a plánování a vyhodnocování AE. Zpracovává závěrečnou zprávu. Má odpovědnost i za fázi korekční, kdy navrhuje inovace v organizaci.

Kategorie: Prostředky AE

V následující kategorii byly identifikovány metody a nástroje AE, které jsou v MŠ používány. Prolínají se metody, jak kvantitativní, tak i kvalitativní. Ř má opět zpracované veškeré metody, nástroje a postupy v interní dokumentaci. Každý pedagog si poté volí variantu, kterou v danou chvíli potřebuje.

Metody AE

V pracovním listu pro Systém evaluace, který je součástí přílohy č. 2 jsou však zaměněny některé nástroje s metodami. MŠ používá dle zjištění následující metody:

pozorování, analýza dokumentů, dotazníková šetření, ankety mezi rodiči a také rozhovory. Ř uvádí: „Při hodnocení spokojenosti využíváme pro rodiče anonymní dotazníky, případně možnost anonymní ankety. Ankety probíhají zpravidla k vyjádření se k akcím školy. Dotazníky pro rodiče dáváme vždy ke konci školního roku. V minulosti jsme se potýkaly s malou návratností. Když jsme začaly hovořit více s rodiči na téma hodnocení, zvýšila se nám návratnost vyplněných dotazníků.“ P uvedl, že: „Dotazníky dáváme hodně rodičům. Nemají problém s vyplněním. Někdy chtějí nám ho vrátit do ruky. Na stole u vstupních dveří máme vždy připravenou krabici, do které se vyplněné dotazníky hází. Tak jim říkáme, ať dotazník dají do ní. Někteří rodiče se dokonce pod dotazník i podepíší.“ Analýza dokumentů probíhá především v oblasti portfolia dětí a pracovníků. P sdělil: „Když vyhodnocuju záznamy o dětech, hodnotím všechny materiály z diagnostiky, výtvary, kresby, celý vývoj. Potom vše rozebírám s rodiči dítěte. I já mám své profesní portfolio, zakládá nám ho paní ředitelka. Je u ní v kanceláři.“ Ř se k analýze dokumentů vyjádřila následovně: „Analýzu vnímám na dvojí úrovni. První je úroveň pedagogických dokumentů, které se týkají dětí a pedagogického procesu. Další úroveň je manažerská – analýza dokumentů ke strategickému plánování, inovaci, řízení lidí na úrovni přijímání nových pracovníků, zaškolování, motivaci, dalšímu vzdělávání a také případnému ukončení pracovního poměru. V neposlední řadě je nutné analyzovat dokumenty, které jsou potřeba k externí kontrole.“ Pozorování probíhá většinou v rámci řízené výchovně vzdělávací činnosti. Jak dodává P, nejedná se jen o pozorování dětí, ale také práce kolegy, když se účastní hospitace. Ř sděluje, že: „Při každodenní interakci se vedou ať již cílené nebo nezáměrné rozhovory s rodiči. Mnohdy poskytují hodnocení, které si zapisujeme do archu a použijeme jej při AE.“ P vnímá větší prostor pro rozhovory i s dětmi v rámci sebehodnocení.

Nástroje AE

Každá zkoumaná oblast má rozepsané i využívané nástroje AE. Dle dokumentace jsou jimi hospitační činnost, sebereflexe, hodnocení TVP, zpětná vazba tematických bloků, portfolia, fotodokumentace. Ř sdělila, že: „V MŠ zatím nepoužíváme videozáznamy. Snažíme se zachytit důležité věci porízením fotodokumentace. To spíše souvisí s akcemi školy a komunikací s rodiči, zřizovatelem a veřejností.“ P doplňuje, že někdy tvoří fotodokumentace i portfolio dítěte v podobě výrobku. „Každé dítě má své portfolio, kde zakládáme vstupní pedagogickou diagnostiku, rozhovor s rodiči se stanovením potřeb a cíle rozvoje dítěte, pracovní listy, jednotlivé výkresy dítěte, průběžné vyhodnocování pokroků a závěrečné hodnocení společně s rodiči s plánem dalšího rozvoje dítěte. Teď pracujeme

v *Prediktu*, je to lepší než dřív. Upravila jsem záznamové archy, jsou pro naši potřebu přehlednější. Jsou ve zmenšeném formátu.“ Ř podotýká, že v rámci pedagogické diagnostiky a její inovace přešly od začátku aktuálního školního roku k programu *Predikt*, jehož spoluautorkou je paní Syslová. P sdělil: „*Při diagnostice je důležitá sebereflexe dítěte. Snažím se je pobízet, ať se zhodnotí. Z toho plynou i problémy, protože děti se prvně hodnotí negativně, pak až řeknou něco pěkného. Sama využívá sebereflexi pro svou praxi, při hodnocení hospitace.*“ Ř vnímá důležitost nejen sebereflexe, ale i poskytnutí reflexe. Hovoří o tom v kontextu hospitační činnosti. „*V naší MŠ máme předem připravený plán hospitace. Každý pracovník zná měsíc a účel hospitace. Po hospitaci se snažím vést rozhovor, aby se pracovník zhodnotil, společně identifikujeme činitele hospitace. Činí mi problém psát závěrečné doporučení ke zlepšení. Myslím si, že jsme zkušené pedagogové, svou práci kolegyně vykonávají svědomitě.*“ P uvedl: „*Chodíme i na hospitace my učitelky. Sledujeme práci té druhé, říkáme si připomínky, podněty ke zlepšení práce. Nabízíme si různě pomoc při akcích, projektech. A naše hospitace? Víme, kdy bude. Paní ředitelka nás vždy prvně pochválí, potom vedeme rozbor, snažíme se přijít na to, co je možné zlepšit, který kurz by nám pomohl.*“ Jako další nástroje jsou využívány hodnocení tematických bloků a hodnocení TVP. Dle záznamů jsou vyhodnocovány pravidelně, s rozbohem situací, s náměty pro zlepšení. Hodnocení na úrovni tříd, MŠ probíhá na pedagogické radě. V MŠ se nevyužívá deník. Pedagogové jej nemají založený.

Kategorie: Vyhodnocení

Jak již bylo uvedeno, ve chvíli, kdy jsou sesbírána data z provedených metod a nástrojů, dochází k vyhodnocení. Ř uvádí: „*Většinu výsledků, co jsou dotazníky, ankety, hospitace a rozvojové dokumenty vyhodnocuji sama. S kolegyně ve třídě hodnotíme náš TVP, portfolia dětí. Poté na pedagogické radě provádíme hodnocení v celé MŠ.*“ P uvedl, že: „*Jsem ve třídě s paní ředitelkou. Co vyhodnocuji tak je pedagogická práce a práce s dítětem na jeho rozvoji, takže portfolia. Prvně si sepíši sama poznámky a pak o nich hovořím s paní ředitelkou a vytváříme z nich závěry. Víím, že ve druhé třídě se taky takto spolupracuje. S námi je ve třídě i školní asistent, který se AE taky účastní a snaží se poskytnout zpětnou vazbu na naši práci. Kolegyně si dokončuje pedagogické vzdělání, takže v budoucnu bude kvalifikovaná učitelka.*“ Ř reflektuje úlohu asistenta pedagoga a školního asistenta při AE následovně: „*Jsem ráda, když se asistenti do AE zapojí. Dávají nám tak zpětnou vazbu z jejich pohledu. Hodnotí společně s námi rozvoj a pokroky dětí, kterým dělají asistenta. Přispívají i poznatky*

o fungování procesu. Mnohdy se může stát, že postupujeme pořád stejně, může být ustrnulé a to není pro rozvoj dětí a celkově práce dobré znamení.“

Zpracování vyhodnocení

Každý pracovník si vede zápisky, které jsou sepsány v dané oblasti do dokumentu, který má ředitelka ve své kanceláři uložen ve složkách dle zkoumaných oblastí. P: *„Veškeré hodnocení i průběžné předávám paní ředitelce k založení, aby měla možnost kontroly a průběžnému vyhodnocení. Stává se, že narazíme na situaci, kterou musíme řešit a učinit změny. Někdy je to jen ve třídě, někdy v celé MŠ. Od toho hodnotíme průběžně.“* Ř uvedla, že: *„Veškeré dokumenty vyhodnocuji průběžně a snažím se reflektovat na situaci. Někdy řešíme nenadálé, mimořádné události, které vyžadují operativní zásah, řešení. Týká se to především podmínek pro vzdělávání – materiálně – technické, personální v oblasti dalšího vzdělávání. Podle hospitační činnosti a vyhodnocení se snažím kolegy vybízet k doplnění kurzu, který by pro jejich práci mohl mít přínos, v čem je třeba více posbírat nápady. Vše mám zařazeno do složek. Za předchozí školní roky jsou dokumenty uloženy v uzamčeném archivu MŠ, za aktuální školní rok v ředitelně.“* Pro vyhodnocení pedagogové nejčastěji používají záznamové archy. Dotazníky Ř vyhodnocuje do tabulek. Ř: *„Když vyhodnotíme tematický blok, výsledky se snažíme porovnat s minulým hodnocením, hledáme možnosti pro zlepšení.“*

Komunikace

MŠ má nastavený systém komunikace, který souvisí nejen s komunikací v ně organizace, ale také s rodiči, veřejností a zřizovatelem. Ř uvádí, že: *„Naše MŠ je založena na otevřené komunikaci a hledání řešení. Pedagogové ví, co se děje, jaké jsou postupy při komunikaci při krizových situacích – nová opatření, poskytování informací o akcích, přerušení provozu z důvodu prázdnin a rekonstrukce MŠ v letních měsících, náhlé, mimořádné situace.“* P uvedl, že s rodiči komunikace probíhá následovně: *Rodiče se všechny informace dočtou na nástěnce v mezipatře, konkrétní třídní informace jsou na nástěnce v šatně, nejdůležitější informace – ve zjednodušené formě na prosklených dveřích do MŠ. S rodiči pořád komunikujeme. Všechny informace mají i na webu. Informace a výsledky dotazníků, anket jim říkáme na rodičovských schůzkách, při besídkách, školních akcích s rodiči.“* Ř se zabývala i systémem komunikace se zřizovatelem, který probíhá zpravidla přes pracovnice městského úřadu odboru sociálních věcí. Na poradách ředitelů škol pak i osobně s panem starostou, ostatními odbornými pracovníky z jiných odborů městského úřadu (finanční odbor, oddělení auditu, právník města, vedoucí odboru sociálních věcí). MŠ se

účastní akcí pořádaných městem „Bystřice žije“, dále dochází na společné besedy do Centra pro seniory Zahrada, účastní se akcí pořádaných základními školami, střední školou nábytkářskou – Polytechnická univerzita. Komunikace s veřejností probíhá dle zkoumaných dokumentů hlavně v městském Zpravodaji, přes webové stránky.

Autoevaluační zpráva

Ze zkoumaných dokumentů je zjistitelné, že závěrečnou zprávu o procesu AE zpracovává sama ředitelka. Dokument je nazván Hodnocení činnosti školy za školní rok. V listopadu jej Ř každý rok zasílá pracovníci městského úřadu, která jej předkládá Radě města. P se vyjádřil ke zprávě následovně: *„Paní ředitelka vše do konečné podoby zpracuje sama. V srpnu víme výsledky, projednáme je na pedagogické radě. Potom vše sepíše a nám dá k přečtení a případnému doplnění. Většinou k doplnění nic nemáme.“* Ř k tomu dodává: *„Hodnocení školy se snažím pojmut možná obsáhleji. I když hodnocení píšu opakovaně, dlouhodobě, pořád nevím, zda je formát úplně správný. Chybí mi jasně konkretizovaná struktura zprávy. Oceňuji možnost kreativity, ale vnímám taky určité limity. Při kontrole z ČŠI mi v hodnocení zatím nikdo nic nevytkl. Při mé první kontrole mi bylo doporučeno zkrácení zprávy, byla hodně dlouhá. Snažím se tedy o co největší konkretizaci. Víím, že někomu se zpráva může zdát taky krátká.“* Zde vidíme limit, na který naráží i mnoho autorů a to ten, že není nikde přesně ukotveno, jak má autoevaluační zpráva konkrétně vypadat, jsou jen vytyčené oblasti, kterých se má týkat.

Kategorie: Reflexe

Poslední definovanou kategorií je práce se zpětnou vazbou a způsob, jak reaguje organizace na změny.

Školení

Ze zápisů z pedagogických rad, hodnocení činnosti školy a hospitační činnosti je zřejmé, že ředitelka má sestavený pro každého pedagoga plán dalšího vzdělávání. Jsou kurzy, na které je vysílá dle výsledků hospitační činnosti nebo dle aktuální potřebnosti. Další kurzy dle zájmu pedagogů jsou realizovány v návaznosti na finanční situaci MŠ. Ř: *„Sama se snažím vyhledávat projekty, pro rozvoj dalšího vzdělávání pedagogů. Jsem zapojena do pracovní skupiny MASKY, kde absolvuji školení v rámci skupiny. Když je možnost absolvování školení i pro kolegy, snažím se je motivovat k zapojení. Jsou zde zajímavá témata pro praxi. Nyní můžeme využít i pro další vzdělávání prostředky z Šablon, v době COVIDU*

jsou některé webináře i zdarma, ale bez certifikátu. I takové školení má pro nás velký přínos.“

P: „Letos končím bakalářské studium v oboru Předškolní pedagogiky. Všichni vnímáme potřebu dalšího vzdělávání. Na školení chodíme dle plánu, většinou si můžeme zvolit i kurz, který chceme sami dle zájmu. Prvně se snažíme projít školením tak ať se zlepšíme, osvojíme a prohloubíme si znalosti, které potřebujeme pro svou práci. Snažíme se využít hlavně nových metod práce v oblasti předmatematické a předškolní gramotnosti, enviromentální a technické výchovy, měkkých dovedností, oblasti pedagogické diagnostiky a taky práce s dětmi s hendikepem (i socio-kulturním). Naši MŠ navštěvují i děti jiné národnosti, kteří se do ČR přestěhovali za prací.“

Inovace

Ř: „Když vyhodnotíme oblasti AE, snažíme se pracovat se zpětnou vazbou. Vždy přemýšlím v celé šíři kontextu. Těší mne pozitivní zprávy. Z těch negativních či smíšených hledám příčiny a snažím se analyzovat dopady. Vše pak společně projednáváme na pedagogické radě.“

P: „Pracujeme tak, že hledáme řešení společně. Hlavní odpovědnost má paní ředitelka. My pracujeme jako tým, chceme, aby se naše MŠ zlepšovala, abychom měli stále plnou kapacitu a spokojené děti a rodiče. Myslím si, že se nebráníme změnám, zlepšování se. I když občas někomu trvá delší dobu, než větší změnu přijme, zvykne si na zlepšování. Asi je to i pro nás pohodlnější být beze změn.“

Ř zmiňuje: „V návaznosti na inovaci v oblasti řízení pedagogického procesu jsme se rozhodly pro nové pojetí TVP, zpracovaly jsme nový ŠVP na rok 2021–2024. Na zpracování jsme se podílely všichni. Snažím se, aby zavedené novinky byly předem projednány a pracovníci znaly důvod pro změnu a, jak s tím pracovat. Je to o komunikaci a neustálém vyhodnocování situace, výsledků. Připouštím, že občas je těch věcí hodně. Větší změny zavádíme postupně, vždy s ohledem na zefektivnění práce, třeba jak nyní program Predikt. Pro mne i změna byla skutečnost, že jsem se dopracovala k delegování povinností na konkrétní pracovníky. Byly oblasti, které jsem si vždycky dělala sama. I díky studiu Andragogiky jsem si uvědomila, že správný manažer úkoly deleguje a proces plánuje, řídí a kontroluje.“

5 Diskuze a doporučení pro praxi

Proces autoevaluace ve zkoumané MŠ probíhá ve fázích, které můžeme definovat na základě terminologického vymezení, které uvádí většina autorů (Syslová, 2012, 2015, Poláchová Vaš'átková, 2012, Bečvářová, 2010). Celý proces se neustále každoročně opakuje.

Ze zjištěných výsledků je zřejmé, že každý školní rok dochází k drobným úpravám plánu, reaguje tedy flexibilně na právě probíhající situaci. Otázkou však je skutečnost, která je zrovna v současné době aktuální a to proces AE v době Covidové. Zkoumaná instituce byla během podzimu 2020 celkově třikrát v karanténě a tedy uzavřená. Probíhala pouze distanční výuka pro děti povinného předškolního vzdělávání. Zajisté by bylo zajímavé provést autoevaluaci právě na sekvenci distančního vzdělávání. Tato doba je výzvou pro inovativní nápady směrem k autoevaluaci. Z nastalé situace je zřejmé, že v probíhajícím školním roce nebude možné použít veškeré nástroje autoevaluace, portfolia všech dětí nebudou úplná, vyhodnocení TVP bude obtížné, neboť hodnocení všech bloků může být uskutečněno jen u dětí s distančním vzděláváním. Zde se naskýtá i otázka, jak efektivně vést distanční výuku u dětí předškolního věku. Praxe ve zkoumané MŠ byla taková, že pedagogové společně s ředitelkou dětem nachystaly pracovní listy, seznam úkolů k plnění a ředitelka veškeré úkoly osobně předala rodičům, při problémech s dojížděním či případné karanténě úkoly doručila osobně, případně vhozem do domovní schránky. Výzvou a otázkou je, zda v případě potřeby distančního vzdělávání se v budoucnu nebude řešit online výukové prostředí předškoláků. Doporučujeme tedy se při autoevaluaci zaměřit na hodnocení TVP s ohledem k věkové struktuře dětí a na další školní rok rozšířit zásobník pracovních listů pro děti plnící poslední rok předškolní docházky. Vhodné by bylo zvážit i natočení krátkých videí k nácviku grafomotoriky s výkladem.

Dalším zajímavým tématem je samotná distanční výuka, která je ve školním prostředí nově zařazená. Do školního řádu v MŠ byla prvně zapracována až na současný školní rok. Nelze však jen autoevaluovat dosažené výsledky při výuce, ale také zjišťovat míru spokojenosti, zapojenosti rodičů a dětí do výuky. Pro mnohé rodiče je nastalá situace stresující, neví si rady. Zde se naskýtá prostor i pro navázání hlubší spolupráce se sociálními službami, např. Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, kteří mají mimo jiné aktivity v projektu zaměřené na doučování a poskytování podpory při plnění školních úkolů a v současné situaci většina organizací začala poskytovat své služby i rodinám, které s nimi dříve nespolupracovali právě z důvodu Covidu. Otevírá se zde tak prostor pro propojení školských zařízení se sociálními službami a zakládá tak možnost budování základů pro case management a případovou práci s klienty. Zpravidla v každém spádovém městě působí i Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, které se díky vládním nařízením a omezením přizpůsobilo nastalé situaci a svou činnost hlavně modifikovali k umožnění přístupu k online výuce a doučování dětem, kteří jsou ohroženi školním neúspěchem. V Bystřici pod Hostýnem

je velmi dobře a kvalitně nastavena sociální síť. Doporučujeme naplánovat setkání se sociální pracovníci Sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi a sociálními pracovníky orgánu sociálně právní ochrany dětí a dohodnout strategii pomoc v případě, kdy by i v následujícím školním roce probíhala distanční výuka a nastavit tak systém efektivní spolupráce a včasného zachycení zhoršené spolupráce s rodiči, kteří neplní své zákonné povinnosti vůči distančnímu vzdělávání. V současné době je možné, aby ředitel školy dal podnět Orgánu sociálně právní ochrany dětí v rámci neplnění distanční výuky.

S distanční výukou se pojí i problém, který byl definován při získávání dat z výzkumu. Tím je, že někteří rodiče ne vždy docházeli pro úkoly, nekomunikovali s pracovníky MŠ a tím pádem se v omezené míře jejich děti zapojovali do distanční výuky. Otázkou však je, zda by tyto rodiny, které jsou většinou ze sociálně – kulturně znevýhodněného prostředí v dané době neměly mít zvýšenou péči na plnění povinností plynoucích ze zákona z řad sociálních služeb, se kterými většina spolupracuje. Chybí zde kontrolní mechanismu. Na druhou stranu je potřebné i zapracovat na zlepšení komunikace z řad MŠ k rodičům. Ve zkoumané MŠ je vidět, že docházelo ke zvýšení míry podpory daných rodin, ředitelka i pedagogové se snažily s rodiči pravidelně komunikovat nejen po telefonu, ale i e-maily. Ředitelka zřídila i samostatný e-mail, který je určen jen pro komunikaci s rodiči předškoláků, jsou zde zasílány tipy na práci, kreativní nápady, podpůrné materiály a také rodiče zasílají MŠ zpětnou vazbu např. v podobě fotodokumentace, dopisů a tím se dostává k pedagogům další zpětná vazba, která bude využita při autoevaluaci distančního vzdělávání. Dochází tak k průběžnému hodnocení spokojenosti rodičů. Snažily se je povzbudit, motivovat, poskytovat poradenství, jak mají s dětmi pracovat, jak je dále rozvíjet. Ale někdy přišla odezva až po delším časovém úseku. Problematická situace nastává i ve fázi, kdy rodiny často mění své telefonní čísla a nenahlásí jejich změnu.

MŠ má systematicky nastavenou komunikaci nejen uvnitř organizace, ale také navenek. Určitou devízou je prezentace MŠ na webu, protože veškeré informace jsou členěny na boku do sekcí a nejsou tak aktuální, důležité informace primárně na hlavní straně webu a rodiče musí jednotlivé sekce proklikávat. Určitou výhodou pro MŠ je, že stránky spravuje manžel pedagožky ve svém volném čase po své vlastní práci. MŠ tím ušetří náklady za placení mzdy websitorovi. Hradí pouze poplatek za používání domény. Pro zlepšení public relations by však bylo vhodné aktuální informace vkládat přímo na hlavní stránku s přímým proklikem do jednotlivé sekce např. aktuálně nebo odkazy na hry a inspirace pro děti.

S komunikací navenek souvisí i zpracování autoevaluační zprávy. Otázkou zůstává, jakou struktura má mít autoevaluační zpráva. V našem systému nemáme ukotvenou konkretizaci podoby zprávy. Zpráva by měla obsahovat stručné představení fází procesů, shrnutí výsledků autoevaluace a také výčet opatření k odstranění nedostatků (Poláchová Vašátková, 2012). Ve zkoumané MŠ autoevaluační zprávu zpracovává ředitelka do dokumentu Hodnocení činnosti školy za ukončený školní rok. V rámci zlepšení doporučujeme více charakterizovat výsledky dotazníkových šetření a anket mezi pedagogy i rodiči. Velmi podrobně je zpracován blok podmínek pro vzdělávání, který obsahuje nejen personální oblast, ale také materiálně-technické podmínky, finanční řízení MŠ včetně podání zprávy o provedených veřejných kontrolách a jejich výsledcích a učiněných opatřeních. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání je také uchopeno obsírněji. Od nového školního roku má MŠ nový ŠVP, v rámci autoevaluace by bylo vhodné provedení SWOT analýzy ukončeného ŠVP tak, aby byly porovnatelné změny v koncepci práce, novém nastavení tematických bloků a tím i případné zvyšování kvality výchovně vzdělávacího procesu. V oblasti spolupráce s partnery by bylo vhodné se více zabývat analýzou dalších příležitostí pro rozvoj organizace v rámci spolupráce např. i fundraisingová analýza, analýza v oblasti komunikace s veřejností – kde se může MŠ dále prezentovat (nejen ve Zpravodaji města, na webových stránkách školy a subjektů, se kterými se zapojila do akcí). V oblasti fundraisingu stojí za zmínění postřeh pedagoga, který uvedl, že si myslí, že by bylo vhodné i drobným sponzorům věnovat poděkování nejen slovní, ale i něco na památku, např. obrázek dětí. Možnou variantou je i výroba děkovných kartiček, kde děti nakreslí malý obrázek. V oblasti spolupráce by bylo vhodné sdělení výsledků dotazníkového šetření od rodičů. Doporučily bychom se v dané části tolikero nezabývat výčtem akcí MŠ. Výčet doporučujeme dát do přílohy zprávy. Ve zprávě bychom konkretizovaly nejvíce vydařené akce ať již s rodiči, spolupracujícími aktéry. Příloha může být doplněna i fotodokumentací.

Limitem předkládané práce je zajisté neprovedení rozhovorů se všemi pracovníky, kteří se podílí na procesu autoevaluace. Bylo to způsobeno mimo jiné epidemiologickou situací a dlouhodobým uzavřením MŠ. Autor práce nevnímal za vhodné oslovit pracovníky prostřednictvím e-mailu a zodpovězení otázek v písemné podobě, neboť by nebyla možnost získat relevantní data, autenticky se doptat na další otázky. Možnost rozhovoru prostřednictvím aplikace ZOOM, Skype nebyla proveditelná z důvodu, že ne všichni aktéři mají technické možnosti k provedení rozhovoru přes sociální aplikace. Devízou práce může být i skutečnost, že došlo ke zkoumání jen jedné organizace. Zajímavé by bylo porovnání

i jiné MŠ, která svou kapacitou je přibližně stejná, jak zkoumaná vzdělávací instituce. Určitým obohacením by mohla být i možnost analýza průběhu procesu autoevaluace ve více třídní MŠ a zjištění, zda proces probíhá stejně či odlišně a jakým způsobem se ve větších zařízeních pracuje se zpětnou vazbou a rozvojem systému řízení kvality a inovace přístupů k pedagogické praxi. Zajímavým tématem by mohl být samotný pohled pedagogů na smysl autoevaluace a porovnat výsledky mezi jednotlivými MŠ. Dalším možným zkoumáním by mohla být i otázka *„Jakým způsobem ovlivňují výsledky autoevaluace proces zavádění inovativních změn ve strategické koncepci rozvoje MŠ?“*

Posledním vnímaným limitem práce je skutečnost, že z důvodu nedostatečného počtu provedených rozhovorů bylo provedeno pouze otevřené kódování ze získaných rozhovorů. Pro komplexnější pochopení zkoumaného procesu by bylo vhodné využití axilárního kódování, jež by nám poskytlo přímý scénář ovlivnění celého procesu.

Závěr

Bakalářská práce se zabývala problematikou Autoevaluace v mateřské škole neboli vlastním hodnocením školy. Při autoevaluaci lze získat cenné informace formativního charakteru o fungování vzdělávací instituce a její akontability. Autoevaluace je tedy cenným nástrojem pro rozvoj organizace a posun k proměně v učící se instituci. Vlastní hodnocení se opírá o interní zkoumání, které je prováděno pracovníky, kteří jsou na pracovišti zainteresováni, zaměstnání.

Práce je rozdělena na teoretickou a empirickou část. V teoretické části jsme vymezili pojem evaluace, hodnocení a autoevaluace. Věnovali jsme se specifikům autoevaluace v mateřské škole, metodám i nástrojům vlastního hodnocení. Při evaluaci je nutné mít stanovená kritéria i indikátory, jež nám pomohou vyhodnotit naplněnost stanovených cílů. S hodnocením napřímo souvisí i oblast kvality ve vzdělávání a potažmo i inovativním přístupům ve vzdělávání, které se promítají v proměnách vzdělávací instituce. Daný proces patří do manažerského procesu, který má být plánovaný a strategický.

V empirické části jsme se věnovali instrumentální případové studii. Zkoumali jsme, jakým způsobem probíhá proces autoevaluace v Mateřské škole Palackého v Bystřici pod Hostýnem. Jedná se o dvou třídní mateřskou školu, která se snaží pracovat na bázi přístupu inovace vzdělávání se zapojením se do rozmanitých projektových činností. Proces autoevaluace zde probíhá na třech úrovních – podmínek pro vzdělávání, průběhu samotného vzdělávání a také spolupráce s ostatními subjekty. Výsledkem vlastního hodnocení je propracovaný strategický systém plánování, který vede k práci se zpětnou vazbou a vnímání nuancí při zlepšování vlastní práce a práce organizace. Ředitelka zkoumané organizace delegovala konkrétní povinnosti a odpovědnost za provedení autoevaluace na své kolegy. Mateřské školy nemají zákonnou povinnost vytvářet výroční zprávy, proto záznam je plně individualizovaný. Ve zkoumané mateřské škole je zpracována jako Hodnocení školy za každý školní rok.

Cílem bakalářské práce bylo provést analýzu procesu autoevaluace a navrhnout opatření ke zefektivnění procesu autoevaluace. Myslíme si, že cíl byl naplněn. Pro celkovou komplexnost výsledků by bylo vhodnější, kdyby výzkum probíhal ve školním roce, který nebyl plně zatížen epidemiologickou situací, a hlavně opakovaným uzavřením zkoumané mateřské školy kvůli SARS2-COVID. Distanční forma vzdělávání předškolních dětí není

doposud plně vyhodnocena. I pedagogická diagnostika s novým programem Predikt není plně uchopitelná, neboť u mnohých dětí byl s ohledem na uzavření MŠ již na podzim zpracován pouze vstupní dotazník a plán podpory. V současné situaci by bylo zajímavé provést analýzu opětovně s odstupem 1–2 let.

Seznam použité literatury:

- Bečvářová, Z. (2010). Kvalita, strategie a efektivita v řízení mateřské školy. Portál.
- Česko. (2004). Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon). <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561?text=561%2F2004>
- Česko. (2011). Zákon č. 472/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-472>
- Česko. (2005). Vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-15>
- ČŠI. (2019). Inspekční zpráva Mateřská škola Palackého Bystřice pod Hostýnem. <https://portal.csicr.cz/School/600118070>
- ČŠI. (2020) Kvalita a efektivita vzdělávání a vzdělávací soustavy ve školním roce 2019-2020. Výroční zpráva České školní inspekce. http://www.csicr.cz/html/2020/Vyrocní_zprava_CSI_2019_2020/html5/index.html?&locale=C&pn=3
- Gavora, P. (2000). Úvod do pedagogického výzkumu (přeložil Vladimír JÚVA). Paido.
- Hendl, J. (2008). Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace (2., aktualiz. vyd). Portál.
- Horká, H. & Syslová, Z. (2011). Studie k předškolní pedagogice. Masarykova univerzita.
- Horská, V., Dvořáková, M., Roupec, P., & Rýdl, K. (1998). Sebehodnocení školy: jak hodnotit kvalitu školy. Agentura Strom.
- Miovský, M. (2006). Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu. Grada Publishing.
- MŠMT. (2018). Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (úplné znění k lednu 2018). <http://www.msmt.cz/file/45304/>
- OECD. (2016). Programme for International Student Assessment (PISA). <https://www.oecd.org/pisa/>

PIRLS. (2016). Encyclopedia: Education Policy and Curriculum in Reading is a comprehensive guide to reading instruction around the world. <http://timssandpirls.bc.edu/pirls2016/encyclopedia/>

Poláchová Vašátková, J. et. al. (2012). *Autoevaluace v praxi českých škol*. Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Průcha, J. (1996). *Pedagogická evaluace*. Masarykova univerzita.

Průcha, J. (2014). *Andragogický slovník*. Grada Publishing.

Shánilová, I. (2012). *Koordinátor AE*. Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Smolíková, K. & Kupcová, M. (2005). *Manuál k přípravě školního (třídního programu) mateřské školy*. Výzkumný ústav pedagogický v Praze.

Svobodová, E. (2010). *Vzdělávání v mateřské škole*. Portál.

Syslová, Z. (2012). *Autoevaluace v mateřské škole. Cesta ke kvalitě vzdělávání*. Portál.

Syslová, Z. (2015). *Jak úspěšně řídit mateřskou školu*. Wolters Kluwer.

Švaříček, R., & Šedřová, K. (2007). *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Portál.

Vencálková, E., Havlová, J., Lacinová, I., Petrasová, N., Šprachtová, L., & Havlínová, M. (2000). *Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole: rozšířený a aktualizovaný modelový program (dokument a metodika)*. Portál.

Zelinková, O. (2001). *Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program*. Portál.

<https://mspalackehobph.webnode.cz/> (online) [1. 4. 2021] [poslední aktualizace 4. 2021]

Interní dokumentace:

Hodnocení školy 2018 – 2019

Hodnocení školy 2019 – 2020

Hospitační a kontrolní činnost školní rok 2018 – 2019, 2019 - 2020

Pedagogické rady školní rok 2019 – 2020

Školní vzdělávací program „Mámo, táto, co ještě neumíme, ve školce se naučíme!.

Školní řád aktualizovaný k 1. 9. 2020

Třídní vzdělávací program

Zkratky:

AE - Autoevaluace

ČŠI - Česká školní inspekce

MŠ - Mateřská škola

MŠ Palackého B. p. H. - Mateřská škola Palackého Bystřice pod Hostýnem

např. - například

P - Pedagog

RVP PV - Rámcový vzdělávací program předškolního vzdělávání

Ř - Ředitelka

Školský zákon - Zákon číslo 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání

ŠVP - Školní vzdělávací program

TVP - Třídní vzdělávací program mateřské školy

Přílohy:

Příloha č. 1: Porovnání pojmů hodnocení a evaluace (převzato z Syslová, 2015)

	Hodnocení (neřízené hodnocení)	Evaluace (řízené hodnocení)
Kritéria	nejsou vymezena, indikátory výkonu nestanoveny explicitně, nesdíleny mezi partnery	Vymezena explicitně a odsouhlasena, stanoveny specifické oblasti priorit založené na vymezených cílech, formulovány indikátory výkonu.
Evaluační plán	Není přesně stanoven, není jasné, co kdo bude dělat, není konzistentní s cíli, není připravován záměrně, je použit v případě potřeby	Strukturovaný, je jasná odpověď, explicitní vztahy s cíli, vyžaduje detailní plánování.
Metody	Nejsou předem stanoveny, nekonzistentní, nepromyšlená analýza dat	Systematické, přesně určené zdroje dat, použit reprezentativní vzorek, evaluační nástroje odpovídají metodám použitým pro sběr dat, vypracování zprávy

Příloha č. 2: Pomocná tabulka Evaluace MŠ Palackého B. p. H

DOKUMENTY ŠKOLY – ŠVP – TVP

SOULAD ŠVP – RVP

Tato oblast by měla ověřit naplňování stanovených záměrů a cílů v dokumentech školy a zároveň soulad školních dokumentů s cíli RVP.

Nástroje, které jsou zde uvedeny jsou rámcové, pedagogové mohou využít i dalších nástrojů pro splnění daných cílů, jejich výčet pak bude předmětem TVP.

Evaluace časově neomezených plánů (= tematických okruhů integrovaných bloků)	
Cíl:	Vyhodnotit naplnění stanovených záměrů v rámci zrealizované vzdělávací nabídky stanovit případná opatření do dalšího tematického plánu v rámci integrovaného bloku
Časový rozvrh	Vždy po ukončení časově neomezeného plánu
Nástroje:	- konzultace učitelek - dle potřeby záznam do přehledu rozvoji dítěte, konzultace s rodiči
Kdo:	Učitelky

Evaluace integrovaného bloku	
Cíl:	Zhodnotit soulad vytvořených témat daného integrovaného bloku, prověřit naplnění stanovených záměrů jako celku, případná opatření
Časový rozvrh	Po ukončení realizace daného integrovaného bloku

Nástroje:	<ul style="list-style-type: none"> - záznam do TVP - konzultace učitelek - pedagogické rady
Kdo:	Učitelky

Evaluace dílčích projektů	
Cíl:	Plnění záměrů, začlenění do jednotlivých integrovaných bloků
Časový rozvrh	<p>1 x za dva měsíce – průběh realizace</p> <p>1x ročně naplnění záměrů</p>
Nástroje:	<ul style="list-style-type: none"> - záznam do TVP - konzultace učitelek - pedagogické rady - konzultace učitelka – rodič
Kdo:	Učitelky

Evaluace doplňkových aktivit	
Cíl:	Hodnocení doplňkových aktivit ve vztahu k naplnění záměrů a osobním pokrokům dětí. Hodnocení ve vztahu ŠVP – RVP
Časový rozvrh	<p>2 x ročně</p> <p>2x ročně – logopedická prevence v MŠ, kroužky – angličtina, pohybově-dramatický kroužek, výtvarný kroužek, hra na flétnu</p>

Nástroje:	<ul style="list-style-type: none"> - konzultace s rodiči – logopedická prevence - konzultace s odborníky – logopedická prevence - vystoupení pro veřejnost - výstava pro veřejnost - konzultace – pedagogické porady
Kdo:	Učitelky

Evaluace individuálních plánů

Cíl:	Zhodnotit osobní pokroky dětí s odkladem školní docházky
Časový rozvrh	Dle potřeb
Nástroje:	<ul style="list-style-type: none"> - záznam - konzultace učitelek - konzultace s rodiči
Kdo:	Učitelky

Záznamy o rozvoji dítěte

Cíl:	Vytvořit přehledy o rozvoji, vývojových pokrocích dítěte s portfoliem
Časový rozvrh	2x ročně, případně dle potřeby
Nástroje:	<ul style="list-style-type: none"> - záznamy do archů dle stanovených kritérií (grafické i písemné) - dle potřeby stanovení případných opatření

	<ul style="list-style-type: none"> - konzultace učitelek - konzultace s rodiči - pedagogické rady
Kdo:	Učitelky

Soulad – TVP – ŠVP – RVP	
Cíl:	Ověřit soulad TVP – ŠVP – RVP, hodnocení naplňování záměrů, vzdělávacího obsahu, podmínek, metod, forem práce, doplňkový program školy, spoluúčast rodičů
Časový rozvrh	1 x ročně
Nástroje:	<ul style="list-style-type: none"> - přehledy o rozvoji dětí - výstavy, vystoupení dětí - záznamy - monitoring - hospitační záznamy - konzultace - dotazníky - pedagogické porady - zpráva hodnocení školy
Kdo:	Učitelky, ředitelka

Průběh vzdělávání

Evaluace průběhu vzdělávání bude zaměřena na hodnocení vlastního vzdělávacího procesu, používaných metod a forem práce, uplatnění nových poznatků a zkušeností, naplnění cílů a záměru ŠVP.

Evaluace uplatněných metod, postupů, forem práce – vzdělávací proces	
Cíl:	Zhodnocení průběhu vzdělávání z hlediska používaných metod a forem práci se záměry v této oblasti v ŠVP
Časový rozvrh	Průběžně, dotazníky – 1 x ročně
Nástroje:	<ul style="list-style-type: none"> - monitoring - vzájemné hospitace - konzultace pedagogů - hospitace - dotazníky + výstup - pedagogické rady
Kdo:	Učitelky

Osobní rozvoj pedagogů	
Cíl:	Uplatnění poznatků z DVPP ve vlastní práci, autoevaluace vlastního vzdělávacího procesu, autoevaluace ve vztahu k dalšímu osobnostnímu růstu
Časový rozvrh	Průběžně, 1x ročně dotazníky
Nástroje:	<ul style="list-style-type: none"> - konzultace - pedagogické rady - hospitace

	<ul style="list-style-type: none"> - monitoring - dotazníky
Kdo:	Učitelky

Podmínky vzdělávání

Cílem evaluační činnosti v této oblasti je vyhodnocení podmínek pro průběh vzdělávání ve vztahu k podmínkám RVP PV.

Evaluace personálních podmínek	
Cíl:	<p>Zhodnotit personální podmínky ve vztahu k naplnění cílů RVP</p> <ul style="list-style-type: none"> - kvalifikovanost pedagogického týmu - DVPP ve vztahu k ročnímu plánu a naplnění stanovených cílů - normativní počty pedagogických pracovníků x počty dětí - normativní počty provozních zaměstnanců - efektivita – personální zabezpečení MŠ a šk. výdejny
Časový rozvrh	1x ročně
Nástroje:	<ul style="list-style-type: none"> - dotazníky - průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků - kontrolní činnost - hospitace - pedagogické a provozní rady
Kdo:	Ředitelka, školnice – dle stanovených kompetencí

Evaluace materiálních podmínek	
Cíl:	Zhodnotit podmínky školy ve vztahu k naplňování záměrů ŠVP <ul style="list-style-type: none"> - budova, technický stav - vybavení tříd – nábytek - pomůcky, hračky - zahrada + zahradní náčiní
Časový rozvrh	1x ročně
Nástroje:	<ul style="list-style-type: none"> - dotazníky - záznamy z pedagogických a provozních rad - záznamy z kontrolní činnosti - fotodokumentace
Kdo:	Všechny pracovnice dle místa pracovní působnosti

Evaluace organizačních podmínek školy	
Cíl:	Zhodnotit účelnost a vhodnost organizace a režimového uspořádání ve vztahu k naplňování záměrů ŠVP
Časový rozvrh	1 x ročně
Nástroje:	<ul style="list-style-type: none"> - monitoring - hospitace - kontrolní činnost - dotazníky

	<ul style="list-style-type: none"> - záznamy z pedagogických a provozních rad - konzultace
Kdo:	Všechny pracovnice dle profesní odpovědnosti a místa výkonu práce

Spolupráce

Cílem této oblasti je vyhodnocení stanovených záměrů v ŠVP

Evaluace spolupráce s rodinou	
Cíl:	Úspěšnost zvolených metod, forem spolupráce a naplnění stanovených záměrů v této oblasti v ŠVP
Časový rozvrh	1x ročně
Nástroje:	<ul style="list-style-type: none"> - fotodokumentace - záznamy z doplňkových aktivit - dotazníky - rozhovory s rodiči - pedagogické a provozní rady - monitoring
Kdo:	Ředitelka, učitelky, rodiče – dotazníky

Evaluace spolupráce se ZŠ, zřizovatelem, veřejností	
Cíl:	Vyhodnotit kvalitu a účelnost zvolených metod ve vztahu naplnění stanovených záměrů v ŠVP

Časový rozvrh	1x ročně
Nástroje:	<ul style="list-style-type: none"> - fotodokumentace - záznamy - konzultace - vystoupení dětí - výstava - články do tisku - Dny otevřených dveří
Kdo:	Ředitelka

System evaluace

Zjišťujeme:

- Jaké jsou rozpory mezi ideálním stavem a skutečností
- Jak se nám daří naplňovat předsevzetí a cíle, které jsme si určili

Co hodnotíme:

- vzdělávací záměry a kompetence, koncepce a cíle
- provázanost RVP, ŠVP, TVP
- hodnocení dětí
- hodnocení učitelek
- hodnocení provozních pracovníků
- hodnocení sebe sama, sebehodnocení
- hodnocení chodu školy
- spolupráci s institucemi
- spolupráci s rodiči

Metody evaluace:

- pozorování, opakované pozorování
- rozhovory
- diskuse
- rozbor
- porady
- analýza projektů
- rozbor dokumentace
- dotazníky, ankety
- hospitace

Prostředky:

- hospitace
- orientační vstupy
- kontroly

Výstupy a cíle:

- evaluační zprávy – pololetní, roční hodnocení
- zápisy z pedagogických rad
- zápisy z provozních porad
- průběžné zprávy
- výroční zprávy školy
- diagnostické záznamy
- navrhovaná opatření

Zdroje informací:

- děti
- rodiče
- učitelky
- provozní zaměstnanci
- zřizovatel
- instituce
- zápisy z kontrol, inspekční zprávy ČŠI
- další odborníci a partneři

Evaluační termíny:

Denní hodnocení učitelky výchovně vzdělávací práce

- hodnocení dítěte
- autoevaluace
- vhodná organizace
- pomůcky

Týdenní hodnocení učitelky, zamyšlení nad tématem

- viz plán evaluace pedagogického procesu

Pololetní a roční hodnocení

- na základě TVP
- ŠVP – daných kritérií pro podmínky vzdělávání
- diagnostiky
- viz plán evaluace pedagogického procesu

Hodnocení ŠVP PV

- na pedagogické radě – 2x ročně výsledky, závěry + zápis

Průběžné hodnocení

- učitelek
- provozních zaměstnanců
- chodu školy atd.

Naplňování evaluačních závěrů:

- zpracováno v krátkodobém plánu školy, plánu kontrol a hospitací

Příloha č. 3: Otázky do polostrukturovaného rozhovoru

- 1) Co si představíte pod slovem autoevaluace?
- 2) Jaký cíl má podle Vás autoevaluace?
- 3) Jak u Vás v MŠ probíhá autoevaluace?
- 4) Kdo je za ni zodpovědný?
- 5) Jak se o autoevaluaci dozvídáte?
- 6) Podílíte se sama nějakým způsobem na autoevaluaci?
- 7) Jaké metody či nástroje používáte při autoevaluaci?
- 8) Jak u Vás probíhá hospitace? Chodíte na hospitaci i pedagogové mezi s sebou?
- 9) Jakým způsobem vedete záznamy z autoevaluace?
- 10) Kdo zpracovává výsledky?
- 11) Jakým způsobem si předáváte informace při plánování, hodnocení?
- 12) Dozvídají se rodiče, veřejnost, zřizovatel o výsledcích autoevaluace? Jakým způsobem?
- 13) Existují nějaké bariéry při autoevaluaci?
- 14) Co se děje u Vás v MŠ, po vyhodnocení výsledků?
- 15) Probíhá u Vás vývoj z pohledu výsledků? Dochází k zavedení změn a případně jak tento proces probíhá?